

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Vechiului Testament

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Vechiului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. Dr. Mihail Teodorescu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Cîrstea Cosmin Iulian						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar, două grupe	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Noțiuni de istorie antică. Studiul Vechiului Testament anul I.
4.2 de competențe	Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice a istoriei civilizației umane și a poporului evreu.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe. Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.
6.2 Aptitudini. Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.
6.3 Responsabilitate și autonomie. Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	-Cunoașterea conținutului Vechiului Testament, a terminologiei isagogiei biblice, hermeneuticii biblice, teologiei biblice și sintezei teologic-dogmatice. -Identificarea temeiurilor învățăturilor dogmatice și moral-religioase din textul Vechiului Testament. -Formarea competențelor de aplicare a principiilor interpretative patristice, iudaice și moderne și a modalităților de actualizare a conținutului Vechiului Testament pentru contemporaneitate. -Valorificarea textului biblic în cadrul activității pastoral-misionare. -Dezvoltarea capacităților de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios, pe baza textului vechitestamentar.
7.2 Obiectivele specifice	-Elucidarea specificului și a contribuției Studiului Vechiului Testament în cadrul general al teologiei ortodoxe. -Cunoașterea noțiunilor de revelație, inspirație, canon. -Fixarea noțiunii de revelație ca fundament al abordării Sfintei Scripturi a Vechiului Testament. -Cultivarea percepției și prezentării Sfintei Scripturi ca realitate unitară și coerentă. -Crearea posibilității de accesare a surselor textuale primare. -Cunoașterea și valorificarea în interpretare a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică). -Însușirea normelor fundamentale de interpretare și redare a conținutului dogmatic al textului. -Exersarea aptitudinilor exegetice specifice exegezei biblice. -Fundamentarea structurilor sociale fundamentale: familie, comunitate, identitate, stat. -Ancorarea discursului antropologic creștin în textul Vechiului Testament. -Identificarea și evidențierea prezenței textului Scripturii în cult și a semnificațiilor acestuia. -Cunoașterea principiilor de interpretare patristice, iudaice și creștine, precum și a modalităților de aplicare a lor pe textul Sfintei Scripturi.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
Noțiuni generale despre profetism: reprezentanți în Vechiul Testament; idei majore ale prediciei profetice; acte simbolice; momente inaugurale ale misiunii profeților (Is. 6; Iez. 1 și 10).	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de hărți;	2 ore
Profetul Isaia Personalitatea și opera, exegeza textelor mesianice din capitolele 2,2-4; 7,14; 9,5-6; 11,6-9; 12, 1-6; 40, 3-11.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți;	2 ore
Profetul Isaia: Exegeza textelor isaianice privind personajul enigmatic <i>Ebed-Iahve</i> (cap. 42,1-4; 49,4-9; 52,13 și 53).	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profetul Ieremia: Personalitate și operă, specificul cărții; exegeza textelor mesianice (cap. 3,17; 23,4-6; 31,31-34; 33,14-22).	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profetul Iezechiel: Omul și opera, promotorul stilului apocaliptic, imagini și simboluri; exegeza textelor mesianice (cap. 17,22-24; 21,27; 34,12-25; 36,25-27; 37,26-27; 44,1-2; 47,1).	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profetul Daniel: Personalitate politică și religioasă a exilului babilonic; exegeza textelor mesianice (cap. 2,44-45; 7,13-14; 9,24-27).	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profetul Osea: profetul și teologhisitorul celor trei virtuți teologice	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore

Profeții Ioil și Amos	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profeții Avdie și Iona	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profetul Miheia	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profeții Naum și Avacum	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profeții Sofonie și Agheu	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profeții Zaharia și Maleahi	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profeții și etica socială: Actualitatea mesajului profeților și analiza impactului misiunii lor asupra conștiinței religioase; Anaghinoscomena profetice	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore

Bibliografie:

- Origen, *Omiliile la Cartea Proorocului Ieremia*, în „PSB”, vol. 6, trad. de Teodor Bodogae, EIBMO, București, 1981, pp. 341-450.
- Sf. Vasile cel Mare, *Comentariul al cartea profetului Isaia*, în „PSB”, vol. 2, trad. de Alexandru Mihăilă, Ed. Basilica, București, 2009, 383 p.
- Basarab, Mircea, *Cartea profetului Amos. Introducere, traducere și comentariu*, (teză de doctorat), EIBMO, București, 1980, 185 p.
- Chirilă, Ioan, „Exegeza biblică vechitestamentară – disciplină ce conservă și afirmă multiculturalitatea”, în volumul *Biserica și multiculturalitate în Europa sfârșitului de mileniu*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001, pp. 132 – 146.
- Chirilă, Ioan, „Repere exegetice qumraniene”, în *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai” – Theologia Orthodoxa*, nr. 1-2/2000, pp. 14- 28.
- Chirilă, Ioan, *Cartea profetului Osea. Breviarum pentru o gnozeologie a Vechiului Testament*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 1999, 262 p.
- Chirilă, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.
- Eco, Umberto, *Limitele interpretării*, Ed. Pontica, 1996.
- Pavel, Aurel, *Cartea profetului Daniel: Introducere, traducere, exegeză și teologia cărții* (teză de doctorat), Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2000, 279 p.
- Semen, Petre, *Introducere în teologia profeților scriitori*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, 306 p.
- Prelipeanu, Pr. Prof. V.; Pr. Prof. Nicolae Neaga; Pr. Prof. Gh Barnea; Pr. Prof. M. Chealdea; *Studiul Vechiului Testament*, EIBMBOR, , București, 1985.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre; Pr. Conf. Dr. Ilie Melniciuc Puică, *Așteptând mântuirea*, Editura Trinitas, Iași, 1999
- Neaga, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Fenomenul profetic	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Exegeza principalelor texte mesianice	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Actualitatea mesajului profeților	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Anaghinoscomena profetice	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Prezentarea lucrărilor de seminar	expunere sistematică; prezentare lucrărilor practice.	6 ore

Bibliografie:

- Origen, *Omiliile la Cartea Proorocului Ieremia*, în „PSB”, vol. 6, trad. de Teodor Bodogae, EIBMO, București, 1981, pp. 341-450.
- Sf. Vasile cel Mare, *Comentariul al cartea profetului Isaia*, în „PSB”, vol. 2, trad. de Alexandru Mihăilă, Ed. Basilica, București, 2009, 383 p.
- Basarab, Mircea, *Cartea profetului Amos. Introducere, traducere și comentariu*, (teză de doctorat),

EIBMO, București, 1980, 185 p.

- Chirilă, Ioan, „Exegeza biblică vechitestamentară – disciplină ce conservă și afirmă multiculturalitatea”, în volumul *Biserică și multiculturalitate în Europa sfârșitului de mileniu*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001, pp. 132 – 146.
- Chirilă, Ioan, *Cartea profetului Osea. Breviarum pentru o gnoseologie a Vechiului Testament*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 1999, 262 p.
- Chirilă, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.
- Eco, Umberto, *Limitele interpretării*, Ed. Pontica, 1996.
- Pavel, Aurel, *Cartea profetului Daniel: Introducere, traducere, exegeză și teologia cărții* (teză de doctorat), Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2000, 279 p.
- Semen, Petre, *Introducere în teologia profeților scriitori*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, 306 p.
- Prelipceanu, Pr. Prof. V.; Pr. Prof. Nicolae Neaga; Pr. Prof. Gh Barnea; Pr. Prof. M. Chealda; *Studiul Vechiului Testament*, EIBMBOR, , București, 1985.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre; Pr. Conf. Dr. Ilie Melniciuc Puică, *Așteptând mântuirea*, Editura Trinitas, Iași, 1999
- Neaga, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informațiile necesare pentru înțelegerea procesului comunicării revelației divine în perioada Vechiului Testament, a elementelor moral-sociale și cultice ce alcătuiesc religie mozaică, cât și condițiile ce au dus la formarea canonului Vechiului Testament. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală și morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât și a profesorilor de Religie în învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	Oral	60%
	- prezență		5%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	Lucrare scrisă și prezentare orală	20%
	- evaluare pe parcurs	oral	10%
	- prezență		5%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen			
➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Asist. dr. Cîrstea Cosmin Iulian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
STUDIUL NOULUI TESTAMENT
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Noului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Cîrstea Cosmin Iulian						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: curs	2	Seminar, două grupe	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: curs	28	seminar	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					19
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➤ Studiul Vechiului Testament
4.2 de competențe	➤ Dezvoltarea atractivității pentru cunoașterea și înțelegerea textului Noul Testament ➤ Capacitatea de a explica și interpreta un text din cărțile Noului Testament ➤ Posibilitatea selectării și utilizării textelor Noul Testament pentru argumentarea diferitelor aspecte doctrinare specifice ➤ Atractivitate pentru lectura și înțelegerea cărților N.T.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
-------------------------------	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
--	---

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe. Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.
6.2 Aptitudini. Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.
6.3 Responsabilitate și autonomie. Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Actualizarea teologiei biblice nou-testamentare în contextul cultural actual ➤ Identificarea problemelor din societatea contemporană cu relevanță în domeniul teologiei biblice și conturarea unor răspunsuri academice ➤ Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea unor aspecte ale istoriei lumii greco-romane și iudaice din sec. I d.H., indispensabile pentru înțelegerea Noului Testament ➤ Cunoștințe de bază (de isagogie și exegeză a cărților Noului Testament) ➤ Capacitatea de analiză exegetică a textelor biblice ➤ Înțelegerea aspectelor specifice ale abordării ortodoxe a textelor inspirate ale Noului Testament ➤ Explicarea problematicii isagogice: determinarea împrejurărilor apariției Epistolelor Pauline și sobornicești, precum și a cadrului cultural și religios al lumii destinatarilor acestora ➤ Analiza mărturiilor patristice cu referire la geneza Epistolelor ➤ Posibilitatea de interpretare a textului Epistolelor în cadrul tradiției cultice și misionare a Bisericii primare ➤ Stabilirea reperelor eshatologiei pauline în raport cu cea a Evangheliilor pentru înțelegerea raportării primilor creștini la finalitatea vieții în Hristos ➤ Inițiere în Tradiția post –paulină. Cunoaștere și interpretare ➤ Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic al Edițiilor critice ale Sf. Scripturi

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în Epistolele pauline.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Romani. Universalitatea stării de păcat, îndreptarea prin credință și roadele îndreptării după (1-8)	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Romani. Situația poporului ales în iconomia mântuirii (9-11) Partea parenetică a Epistolei (12-15)	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
1 Corinteni. Dezbinările din Corint și soluții date de Apostol (1-6). Probleme de morală familială (7)	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	3 ore
1 Corinteni. Adunările liturgice și folosirea harismelor (8-14). Eshatologia (15)	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
2 Corinteni. Apologia personală a Apostolului Pavel (1-7), colecta pentru Biserica din Ierusalim (8-9)	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
2 Corinteni. Apologia polemică (10,13). Eshatologia	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore

Galateni. Isagogia Epistolei. Ipoteze	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Galateni. Lege și libertate creștină (1-6)	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Efesenii. Eclesiologia Epistolei. Terminologia eclesiologică. Biserica „Trupul lui Hristos”. Harismele în interiorul Bisericii	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	3 ore
Filipeni. Hristologia Epistolei. Imnul hristologic 2,6-11. Epectaza – sau drumul spre Hristos, o particularitate a teologiei Epistolei.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Coloseni. Hristologia Epistolei. Raportul dintre teologia Epistolei către Coloseni și cea către Efesenii.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Filimon. Sclavie și libertate	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore

Bibliografie

- Prof. N. Nicolaescu, Gr. Marcu, Sofron Vlad, Liviu Munteanu, *Studiul Noului Testament pentru Institutetele teologice*, Ed. IBMBOR, București, 1983.
- COMAN, pr. dr. Constantin, „Antropologia paulină – dihotomism sau trihotomism”, în O. L (1999), nr. 1-2, pp. 26-39.
- COMAN, pr. dr. Constantin, „Libertatea și limitele ei în teologia paulină”, în *Vestitorul Ortodoxiei* IX (1997) 173, pp. 1-4
- MARCU, pr. prof. dr. Grigorie T., „Problema unității creștine în lumina Epistolelor pauline”, în S.T. XVII (1965), nr. 5-6, pp. 275-285.
- MARCU, pr. prof. dr. Grigorie, „Însemnătatea Epistolei Sfântului Apostol Pavel către Tit”, în M.A. XIII (1968), nr. 4-6, pp. 272-277.
- MIHOC, pr. dr. Vasile, „Ecleziologia Noului Testament”, în *Studii Teologice* XXIX (1977), nr. 3-4, pp. 233-248
- MIRCEA, Ioan, „Explicare la textul chenotic din Filipeni 2,5-8”, în *Studii Teologice* XXXIV (1982), nr. 3-4, pp. 159-166
- TODORAN, Simion, „Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel. Studiu introductiv”, în *Credința Ortodoxă* I (1996), nr. 3, pp. 20-35
- TODORAN, Simion, „Eshatologia paulină”, în *Îndrumător Pastoral*, Alba Iulia, XI (1987), pp. 17-25
- TOFANĂ, Stelian, „Harisma «vorbirii în limbi» mai este prezentă încă în Biserică? O perspectivă paulină”, *Studia Theologia Orthodoxa Universitatis* (2011) 1, pp.15-33
- TOFANĂ, Stelian, „Întruparea Mântuitorului Iisus Hristos și implicațiile ei antropologice și cosmice, în viziunea Sf. Apostol Pavel (Gal. 4, 4-7; Rom. 8, 19-22)”, în *Studia Theologia Orthodoxa Universitatis* (1996) 1-2, pp. 37-52.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Probleme generale în epistolele pauline	Dezbateră, Conversația	2 ore
Problemele curente ale unei Biserici proaspăt înființată	Explicația	2 ore
Ierarhie și harismatici	Dezbateră, Conversația	2 ore
Lumea romană și Evanghelia Mântuitorului în expansiune	Dezbateră, Conversația	2 ore
Muncă, sclavie și colecte	Discursul, Conversația	2 ore
Prezentarea lucrărilor de seminar	Discursul, Conversația	4 ore

Bibliografie

- <https://www.teologie.net/2013/09/13/hrisostom-comentarii-epistole-pavel/> De la Epistola către Romani la Epistola către Evrei.
- TEODORET al Cyruului, „Explicarea celor patru sprezece epistole ale Sf. Apostol Pavel”, traducere de pr. Olimp N. Căciulă, în G.B. XIV (1955), nr. 5-6, pp. 304-311
- Sfântul IOAN GURA DE AUR, „Comentariul la Epistola 1 Corinteni: Introducere și Omilia a I-a”, traducere de pr. prof. univ. dr. Constantin COMAN, în ST seria a III-a, I (2001) , pp. 45-56

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

O bună formare a caracterului și a pregătirii intelectual-duhovnicești, în vederea slujirii Bisericii strămoșești, în calitate de preot la Sfântul altar, sau de profesor de religie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	Oral	60%
	- prezență		5 %
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	scris și oral	20%
	- evaluare continuă	oral	10%
	- prezență		5 %
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Asist. dr. Cîrstea Cosmin Iulian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericească Universală						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➤ Studiul Vechiului Testament ➤ Studiul Noului Testament ➤ Patrologie și literatură patristică
4.2 de competențe	Capacitate de sinteza a informațiilor cu conținut istoric.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.

6.2 Aptitudini Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Definirea <i>Istoriei Bisericești Universale</i> în contextul istoriografiei generale actuale și al celorlalte discipline istorice teologice; ➤ Cunoașterea Istoriei Bisericii creștine pentru a putea răspunde la provocările lumii actuale; ➤ Formarea și dezvoltarea conștiinței istorice în spiritul dialogului și al dragostei creștine.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Precizarea specificului și a contribuției disciplinei Istoria bisericească universală în cadrul general al studiului teologiei ortodoxe; ➤ Definirea raportului dintre uman și divin în istoria Bisericii; ➤ Evidențierea raportului dintre tradiție și înnoire în istoria Bisericii; ➤ Precizarea liniilor de demarcație între istoriografia laică și cea religioasă; ➤ Identificarea marilor direcții ale gândirii teologiei creștine; ➤ Cunoașterea evoluției evenimentelor majore din viața Bisericii în raportul lor de la cauză la efect;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Biserica Apuseană în secolele XI-XV și relațiile ei cu Biserica Răsăriteană 1.1. Situația generală în Apus la începutul mileniului II creștin. 1.2. Cruciadele și consecințele acestora.	Prezentare orală Conversație	4 ore
1.3. Încercări de unire dintre Răsărit și Apus până la începutul secolului al XV-lea. 1.4. Conciliul de la Ferrara-Florența.	Prezentare orală Conversație	4 ore
1.5. Biserica Apuseană în secolele XI-XV (Cearta pentru investitură). Captivitatea papală de la Avignon. Marea schismă occidentală). Monahismul în Apus. 1.6. Controverse, erezii și schisme în Apus în secolele XI-XV. Inchiziția.	Prezentare orală Conversație	4 ore
2. Apariția și răspândirea Reformei protestante 2.1. Pre-reformatorii: John Wycliff. Jan Hus. Girolomo Savonarola. 2.2. Cauzele și contextul apariției Reformei. 2.3. Martin Luther. Apariția și răspândirea lutheranismului. 2.4. Biserica Evanghelică de la Reformă până astăzi.	Prezentare orală Conversație	4 ore
2.5. Jean Calvin. Apariția și răspândirea calvinismului. 2.6. Biserica Reformată de la Reformă până astăzi. 2.7. Reforma în Anglia. 2.8. Biserica Anglicană până astăzi. 2.9. Apariția și răspândirea confesiunilor derivate din reforma protestantă (<i>Anabapțiștii, Bapțiștii, Metodiștii, Hernnhuterii, Quakerii</i>) 2.10. Relațiile Bisericii Ortodoxe cu protestantismul până în secolul al XIX-lea.	Prezentare orală Conversație	4 ore
3. Atitudinea Bisericii Romano-Catolice față de reforma protestantă 3.1. Reforma Catolică și contrareforma. Ordinul Iezuiților. 3.2. Conciliul de la Trident și consecințele lui. 3.3. Misiunile catolice și protestante în secolele XV – XIX. 3.4. Războiul de 30 de ani și noua configurație confesională a Europei apusene.	Prezentare orală Conversație	4 ore
4. Biserica Apuseană în epoca modernă și contemporană	Prezentare orală Conversație	4 ore

4.1. Revoluția franceză și consecințele ei religioase. 4.2. Conciliul I Vatican. Apariția Bisericii Vechi-Catolice. 4.3. Biserica romano-catolică de la Conciliul I Vatican până la Conciliul II Vatican. 4.4. Conciliul II Vatican. 4.5. Biserica Romano-Catolică astăzi. 4.6. Relațiile Bisericii Ortodoxe cu Biserica Romano-Catolică. Uniatismul. 4.7. Privire generală asupra creștinismului apusean în mileniul al doilea.		
Bibliografie 1. AHRWEILER, HÉLÈNE, <i>Ideologia politică a Imperiului Bizantin</i>, traducere de Cristina Jinga, postfață de Nicolae Șerban Tanașoca, București, Editura Corint, 2002; 2. BĂBUȘ, Pr. Emanoil, <i>Introducere în Istoria Bisericească Universală</i>, Editura Sophia, București, 2002, 326 p; 3. BĂNESCU, NICOLAE, <i>Istoria Imperiului Bizantin</i>, (vol. I: Imperiul creștin și asaltul invaziilor, 313 – 610), (vol. II: Imperiul bizantin clasic, 610-1081), Ediție îngrijită de Prof. Dr. Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003.; 4. BENGĂ, PR. Daniel, <i>Marii reformatori luterani și Biserica Ortodoxă: contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe din secolul al XVI-lea</i>, București, Editura Sophia, 2003; 5. BODOGAE, Teodor, <i>Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos</i>, Pitești, Editura Paralela 45, 2003; 6. BOSSY, John, <i>Creștinismul în Occident (1400 – 1700)</i>, traducere din engleză de Dorin Oancea, București, Editura Humanitas, 1998; 7. BREHIER, Louis, <i>Civilizația bizantină</i>, traducere din limba franceză de Nicolae Spincescu, București, Editura Științifică, 1994; 8. CHIFĂR, Pr. Nicolae, <i>Istoria creștinismului</i>, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005.; 9. COMBY, Jean, <i>Să citim istoria Bisericii</i>, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p. 10. DRĂGOI, Pr. Eugen, <i>Istoria creștinismului în date</i>, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004.p. 11. GABOR, Pr. Dr. Adrian, <i>Biserica și Statul în primele patru secole</i>, Editura Sophia, București, 2003 12. GABOR, PR. ADRIAN, <i>Biserică și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare</i>, București, Editura Bizantină, 2004. . 13. HERTLING, Ludwig S.J., <i>Istoria Bisericii</i>, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p. 14. IONIȚĂ, Viorel, <i>Hotărârile întrunirilor panortodoxe din 1923 până în 2009 – Spre Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe</i>, Editura Basilica, București, 261 p. 15. IONIȚĂ, Viorel, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, vol. II (două părți), Editura Basilica, București 2023, 406 p. + 726 p. 16. LEB, Ioan Vasile, <i>Biserica creștină în mileniul al doilea</i>, în vol. "Credință ortodoxă și viață creștină", Sibiu, 1992, p. 97 130. 17. MARROU, Henri-Irénée, <i>Biserica în antichitatea târzie 303-604</i>, Editura Universitas, București, 1999 18. POPESCU, Teodor M.; BODOGAIE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., <i>Istoria bisericească universală</i>, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956. 19. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, <i>Istoria bisericească universală</i>, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p. 20. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan ; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606 p. 21. REMETE, George, <i>Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale</i>, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Cruciada a IV-a	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
2. Imperiul Bizantin după Cruciada a IV-a	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
3. Ordine monahale în Apus	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
4. Inchiziția	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
5. Sinoadele Conciliariste	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
6. Marea Schisma Papală	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
7. Revoluția Franceză	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Bibliografie		

- Barnea, Ion, Iliescu, Octavian, *Constantin cel Mare*, București, 1982
- Benga, Daniel, *Metodologia studiului și cercetării științifice în teologie*, Ed. Sofia, București, 2003
- Coman, Ioan G., *Patrologie*, vol. I, București, 1984
- Iustin, Patriarhul, *Ierarhia bisericească în epoca apostolică*, Editura Anastasia, București, 2002
- Jivi, Aurel, *Studii și cercetări transilvănene privind Istoria Bisericească Universală*, în vol. *Contribuții transilvănene la teologia ortodoxă*, Sibiu, 1988, p. 101-118
- Idem, *Orthodox, Catholics and Protestants. Studies in Romanian Ecclesiastical Relations*, Cluj University Lib, Ioan-Vasile, *Ortodoxie și Vechi-Catolicism sau Ecumenism înainte de Mișcarea ecumenică*, Cluj, 1996
- Idem, *Dialogul ortodoxo-vechi catolic. Stadiul actual și perspectivele sale*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2000
- Idem, *Teologie și istorie. Studii de Patristică și Istorie Bisericească*, Editura Arhidieceziana, Cluj-Napoca, 1999Press, 1999
- Marga, Irimie, *În dragoste și adevăr. Dialogul teologic oficial ortodoxo-catolic, de la Rodos la Balamand*, Editura Paralele 45, 2000
- Marrou, Henri-Iréné, *Biserica în antichitatea târzie (303-604)* Trad. de Roxana Mareș, Ed. Teora, Universitas, București, 1999
- Meyendorf, Jean, *Teologia bizantină*, trad. Alexandru Stan, București, 1996
- Moraru, Alexandru, *Biserica Angliei și ecumenismul. Legăturile ei cu Biserica Ortodoxă Română*, București, 1986
- Ștefan, Cristian, *Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)*, PUC, Cluj-Napoca, 2002

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiul disciplinei *Istoria Bisericii Universale* conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc;

- Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV;
- Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric.
- Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istorie Bisericească Universală.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- examen parțial	scris	35%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
	- prezență		10%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen / colocviu ➤ Minim nota 5 la testarea periodică ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Pr. Lect. Univ. Dr. Florin Vârlan

Pr. Lect. Univ. Dr. Florin Vârlan

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria Bisericii Ortodoxe Române

2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericii Ortodoxe Române						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Asist. Dr. Puiescu Marian						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					10
Examinări					3
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Vechiul Testament • Noul Testament • Patrologie și literatură patristică • Istoria Bisericii Universale
4.2 de competențe	Capacitatea de a memora și sintetiza informația

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.
6.2 Aptitudini
Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Cunoașterea obiectivă a istoriei Bisericii prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii Ortodoxe care întregesc, desăvârșesc și pun în adevărata lor lumină elementele sociale și politice din istoria noastră. ➤ Evidențierea contribuției pe care Biserica Ortodoxă, prin oamenii ei luminați, ierarhi, cărturari, a adus-o la formarea și promovarea artelor, limbii și culturii universale ➤ Redescoperirea și promovarea valorilor autentice ale spiritualității creștine. ➤ Redescoperirea și prezentarea unor modele de iluștri înaintași din trecutul Bisericii pentru formarea viitorilor slujitori ai altarelor. ➤ Cunoașterea și înțelegerea desfășurării vieții Bisericii în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea și înțelegerea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii creștine în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre ➤ Explicarea și interpretarea conținuturilor teoretice ale disciplinei, în vederea înțelegerii corecte a problematicii obiectului ➤ Explicarea și interpretarea surselor și mecanismelor de generare a problematicii Istoriei Bisericii Ortodoxe Române ➤ Organizarea și conducerea demersului științific de cercetare ➤ Dobândirea unui nivel de competență analitică necesar practicii de cercetare ➤ Valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitatea științifică de cercetare ➤ Valorificarea deprinderilor de corelare a disciplinei Istoriei Bisericii Ortodoxe Române cu alte discipline teologice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Viața bisericească în secolul al XVIII-lea		
1.1. Contextul politic internațional. Războaiele ruso-austro-turce. Imigrația sârbilor în Banat. Privilegiile ilirice și înființarea Mitropoliei de Carloviț.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.2. Dezbinarea bisericească a românilor din Transilvania din anii 1698-1701.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.3. Biserica unită după Atanasie Anghel. Episcopul Inochentie Micu și urmașii lui.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.4. Lupta pentru apărarea Ortodoxiei în Transilvania. Generalul Buccow, adevărat creator al Bisericii unite. Biserica Ortodoxă după 1761. Episcopii sârbi de la Sibiu	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.5. Viața bisericească în Banat. Episcopia Aradului. Viața bisericească în Bihor și Maramureș.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.6. Mitropolia Țării Românești (Ungrovlahiei) în secolul XVIII în contextul regimului fanariot	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.7. Episcopia Râmnicului în secolul XVIII. Desăvârșirea românizării cultului Bisericii românești.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.8. Mitropolia Moldovei în secolul XVIII în contextul regimului fanariot	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.9. Mănăstirile și viața monahală. Sf. Paisie Velicovschi. Literatura	Prezentare orală Conversație	2 ore

teologică.		
1.10. Legături cu alte Biserici ortodoxe. Românii (vlahii) din Balcani.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2. Viața bisericească în prima jumătate a secolului al XIX-lea.		
2.1. Contextul politico-bisericesc din prima jumătate a secolului XIX în Sud-estul Europei. Regulamentele Organice și viața bisericească;	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.2. Mitropolia Moldovei. Mitropolitul Veniamin Costachi;	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.3. Mitropolia Țării Românești în prima jumătate a secolului XIX. Rolul duhovnicesc al mănăstirii de la Cernica (Starețul Gheorghe și Sf. Calinic de la Cernica);	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.4. Biserica din Transilvania. Episcopul Vasile Moga. Viața bisericească din Arad și Banat. Lupta de emancipare a credincioșilor români din Mitropolia de Carloviț.	Prezentare orală Conversație	2 ore
Bibliografie 1. Mircea Păcurariu, <i>Uniația în Transilvania în trecut și azi</i>, Sibiu, 1994; 2. Silviu Dragomir, <i>Istoria dezrobirii religioase a românilor</i>, 2 vol, Sibiu, 1920 și 1930; 3. Idem, <i>Românii din Transilvania și unirea cu Biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman (1697-1701)</i>, Buc., 1963; 4. Ștefan Lupșa, <i>Biserica ardeleană și "unirea" în anii 1697-1701</i>, Buc., 1949; 5. Idem, <i>"Unirea" ardeleană în 1701, după întoarcerea lui Atanasie din Viena</i>, în "Anuarul XXV (VII) al Institutului Teologic Universitar Sibiu", 1948-1949, p.3-32. 6. Ioan Lupăș, <i>Dezbinarea bisericească a românilor ardeleni în lumina documentelor din întâia jumătate a veacului al XVIII-lea</i>, în "Studii, conferințe și comunicări istorice", vol.I, București, p.231-267; 7. Mihai Săsăujan, <i>Habsburgii și Biserica Ortodoxă din Imperiul austriac (1740 -1761). Documente</i>, Cluj - Napoca, 2003; 8. Idem, <i>Biserică, națiune și putere de stat (secolele XVIII - XX). Contribuții documentare la Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i>, București, 2013, 9. Ioan F. Stănculescu, <i>Reforme, rânduieli și stări bisericești în epoca fanariotă</i>, în "Biserica Ortodoxă Română", an. LXXXIV, 1963, nr. 5-6, p. 522-545; 10. Alexandru Ciurea, „Câteva aspecte esențiale ale regimului turco-fanariot în Istoria Bisericii Ortodoxe din România”, în <i>Biserica Ortodoxă Română</i>, an. 89, 1971, nr. 7-8, p. 838-843; 11. Idem, <i>Figuri de ierarhi moldoveni: Leon Gheucă</i>, Chișinău, 1942; 12. Idem, <i>Figuri de ierarhi moldoveni: Iacob Stamati (1749-1803)</i>, Iași, 1946; 13. Nicolae Dobrescu, <i>Istoria Bisericii Române din Oltenia în timpul ocupațiunii austriece (1716-1739). Cu 220 acte și fragmente inedite culese din arhivele din Viena</i>, București, 1906; 14. Nicolae Șerbănescu, „Episcopii Râmnicului”, în <i>Mitropolia Olteniei</i>, an. 16, 1964, nr. 3-4, p. 171-212; 15. Mihai Manolache, „Biserica din Țara Românească în timpul domnitorului Alexandru Ipsilanti. 1774-1782”, în <i>Biserica Ortodoxă Română</i>, an. 84, 1966, nr. 7-8, p. 808-835; 16. Aurel Sacerdoțeanu, „Tipografia Episcopiei Râmnicului. 1705-1825”, în <i>Mitropolia Olteniei</i>, an. 12, 1960, nr. 5-6, p. 291-349; 17. Paul Brusanowski, <i>Situația juridică și dotația Bisericii Ortodoxe din Ardeal între 1761-1810. Fondul Sidoxial. Asemănări și deosebiri față de celelalte confesiuni din Monarhia habsburgică</i>, în „Revista Teologică”, XVII (89), ianuarie-martie 2007, p. 123-163; 18. Idem, <i>Situația politică, socială și bisericească a Principatelor Române la sfârșitul secolului al XVIII-lea, în viziunea căpitanului austriac Franz Josef Sulzer</i>, în "Biserica Ortodoxă Română", an. CXX, 2002, nr. 1-6, p. 506-553; 19. Idem, „Viața bisericească în Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea, descrisă de medicul sibian Andreas Wolf”, în <i>Teologie și Viață</i>, an. XI (LXXVII), Iași, 2001, nr. 8-12, p. 73-91;		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Mitropolia Pravilei și Episcopia Hotinului Viața bisericească a românilor din Dobrogea	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
2. Biserica Ortodoxă din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
3. Uniația din Transilvania. Lupta clerului și a poporului împotriva uniației	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
4. Biserica unită din Transilvania, Bihor și Maramureș în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
5. Viața monahală în Țara Românească și Moldova în secolul al XVIII-lea. Starețul Paisie și ucenicii săi.	expunere sistematică	2
6. Isihasmul românesc în sec. al XVIII - lea și înrăurirea lui în spațiul slav	expunere sistematică	2
7. Discuții pe marginea lucrărilor de seminar	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Bibliografie		

1. ***, *Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, 1885-1985*, București, 1987, 538 p.
2. ***, *Autocefalie, Patriarhie, Slujire sfântă*, București, 1995, 680 p.
3. David, Petre I., *Cuviosul Paisie cel Mare (Velicovschi), un desăvârșit monah român. Noi cercetări și ipoteze*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCIII, 1975, nr. 1-2, pp.162- 193 (și extras, 32 p.);
4. Drăgușin, Constantin, *Legile Bisericești ale lui Cuza Vodă și lupta pentru canonicitate*, în „Studii Teologice”, nr. 1-2, 1957, pp. 86-103.
5. Elian, Alexandru, *Biserica Moldovei și Muntele Athos la începutul veacului al XIX-lea*, în „Studii Teologice”, nr. 7-8, 1967, pp. 391-402.
6. Iorga, Nicolae, *Istoria Bisericii Românești, (2 Vol.)*, Editura Gramar, București, 1995
7. Manea, Vasile – Ionițoiu, Cicerone, *Martiri și mărturisitori ai Bisericii din România (1948-1989). Biserica Ortodoxă*, București, 1998, 215 p.
8. Munteanu, Vasile, *Organizarea mănăstirilor românești în comparație, cu cele bizantine (până la 1600)*, teză de doctorat, partea I în ST, 3-6, 1984, nr. 1-2, pp. 14-92 și partea a II-a în ST, 3-6, 1984, nr. 3-4, pp. 169-232.
9. Păcurariu, Pr. Prof. Dr. Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, 3 volume, București, 1991-1994.
10. Idem, *Istoria învățământului teologic în Biserica Ortodoxă Română*, în BOR, nr. 9-10, 1981, pp. 979-1017.
11. Idem, *Atitudinea slujitorilor Bisericii Ortodoxe Române față de actul Unirii Principatelor*, în BOR, nr. 1-2, 1967, pp. 73-94.
12. Popescu, Emilian, *Monahismul timpuriu pe teritoriul României*, în Analele Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 1994, pp. 95-110.
13. Idem, *Ierarhia bisericească pe teritoriul României: creșterea și structura ei până în secolul al XVII-lea*, în BOR, 108, 1990, nr. 1-2, pp. 149-164.
14. Popescu, Prof. Dr. Teodor M., *Biserica și cultura*, Editura IBMBOR, București, 1996.
15. Vornicescu, Dr. Nestor, Arhiepiscop și Mitropolit al Olteniei, *Desăvârșirea unității noastre naționale – fundament al unității Bisericii străbune*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1988.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studiul disciplinei Istoria Bisericii Ortodoxe Române conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc;
- Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV;
- Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric.
- Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
10.5 Seminar/laborator	- examen parțial	scris	35%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%

10.6 Standard minim de performanță

- Minim nota 5 la examen / colocviu
- Minim nota 5 la testarea periodică
- Minim nota 7 la referat / eseu

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Pr. Lect. Univ. Dr. Vârlan Florin

Pr. Asist. Univ. Dr. Puiescu Marian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
PATROLOGIE ȘI LITERATURĂ PATRISTICĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură patristică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	-						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	-
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	1-
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					19
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					47
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Istoria Bisericii Universale, Istoria și Spiritualitatea Bizanțului, Teologia Dogmatică, Spiritualitatea ortodoxă
4.2 de competențe	Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice a istoriei civilizației umane

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul percepe, la nivelul vieții personale, pentru a-l putea îndruma pe cel de lângă el, conceptul patristic τὸ πατερικὸν φρόνημα, adică modul de gândire și de viațuire al Sfinților Părinți ai Bisericii Ortodoxe, raportându-l la nevoile societății contemporane, în mod argumentat și practic.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Studentul/absolventul analizează sistematic temele patristice specifice teologiei ortodoxe și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută expunerea lor în contextul lumii multiculturale și pluri-religioase.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie	<i>Studentul/absolventul gândește obiectiv și critic, asimilează și respectă concepte și învățături patristice, raportate la conținutul dogmatico-liturgic și canonic al Bisericii Ortodoxe, evitând erori și inovații doctrinare.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Depistarea, dobândirea și recuperarea dinamică a modului de gândire și viațuire al Sfinților Părinți (τὸ πατερικὸν φρόνημα). Familiarizarea cu viețile, operele și învățăturile Sfinților Părinți și scriitori bisericești. Contextualizarea socio-cultural istorică și decodificare particularităților specifice fiecărui autor patristic studiat.
7.2 Obiectivele specifice	Practicarea de exerciții hermeneutice pe texte patristice, urmărindu-se: - descrierea arhitecturii duhovnicești a ideilor. - racordarea ideilor patristice la tensiunile și căutările omului post-modern. - asimilarea și interiorizarea mesajului patristic cu reale valențe spirituale. - modalitatea de infuzie și cultivare a <i>gândirii și viețuirii patristice</i> (τὸ πατερικὸν φρόνημα) în ogorul misiunii pastorale. Capacitatea de personalizare a materialului informațional și a ofertei bibliografice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Părinții străromâni: 1.1. Călugării sciți sau daco-români și contribuția lor la unitatea credinței creștine. 1.2. Sfântul Ioan Casian (c.360/370-430/440) – teologul rugăciunii <i>de foc</i> și al raportului har-libertate. 1.3. Sfântul Dionisie Exiguul – părintele <i>cronologiei</i> creștine. 1.4. Sfântul Niceta de Remesiana († 414) – iubitor al cântării în comun. 1.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
2. Practica ascezei și cugetarea teologică: 2.1. Sfântul Dionisie Areopagitul – teologul numelor dumnezeiești. 2.2. Sfântul Maxim Mărturisitorul (c.580-662) – figură exemplară de polemică împotriva monoenergismului și monotelismului. 2.3. Asceții din Gaza: 2.3.1. Sfântul Varsanufie și Ioan. 2.3.2. Avva Dorotei. 2.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
3. Părinții siriieni: 3.1. Sfântul Efreem Sirul (c.306-373) – poetul lumii siriace. 3.2. Sfântul Isaac Sirul sau de Ninive (640-700) – înălțimea vieții duhovnicești. 3.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
4. Părinții sinaiți (I): 4.1. Sfântul Nil Sinaitul. 4.2. Sfântul Isihie Sinaitul. 4.3. Sfântul Filotei Sinaitul. 4.4. <i>Patericul sinait</i> . 4.5. <i>Matericul sinait</i> . 4.6. Relatări referitoare la Sfinții Mucenici din Sinai. 4.7. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore

5. Părinții sinați (II): 5.1. Sfântul Ioan Scărarul (c.529/579-649) – scara virtuților. 5.2. Sfântul Anastasie din Sinai sau Sinaitul – iertarea păcatelor mărunte prin <i>Dumnezeiasca Împărtașanie</i> . 5.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
6. Părinții melozi ai Bisericii: 6.1. Sfântul Roman Melodul (+ 560). 6.2. Sfântul Andrei Cretanul (+ 740). 6.3. Sfântul Cosma Melodul, episcopul Maiumei. 6.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
7. Teologia patristică în secolele VIII-X (I). 7.1. Sfântul Ioan Damaschinul (+ 749/750) – susținătorul cinstirii sfințelor icoane și apărătorul credinței creștine în fața Islamului. 7.2. Sfântul Teodor Studitul (+ 826) – apărătorul sfințelor icoane. 7.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
8. Teologia patristică în secolele VIII-X (II). 8.1. Sfântul Fotie cel Mare (+ 893), patriarh al Constantinopolului – următor al Sfinților Apostoli și învățător al lumii. 8.2. Concluzii la încheierea primului mileniu patristic. 8.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
Bibliografie: 1. Bădiliță, Cristian, <i>Pe viu despre Părinții Bisericii</i> , Editura Humanitas, București 2003. 2. Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, <i>De la Cina cea de Taină la Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric</i> , traducere de pr. Prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 2004. 3. Idem, <i>Taina Bisericii</i> , traducere Vasile Manea, studiu introductiv de Pr. Dr. Ioan Bizău, Editura Patmos, Cluj Napoca 2002. 4. Chială, S., <i>Isaac Sirianul. Asceză singuratică și milă fără sfârșit</i> , Editura Deisis, Sibiu, 2012. 5. Chrysavgis, J., <i>Sfântul Ioan Scărarul. De la Pustia egipteană la Muntele Sinaiului</i> , Editura Sophia, București, 2005. 6. Coman, Pr. Prof. Ioan G., <i>Patrologie</i> , vol. I-III, București 1984, 1985, 1987. 7. Idem, <i>Scritori bisericești din epoca străromână</i> , Col. Biblioteca Teologică, nr. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979. 8. Felmy, Karl Christian, <i>Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane</i> , introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 1999. 9. <i>Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși</i> , trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu 1946-1948; vol. V-XII, București 1975-1991. 10. Florovsky, Georges, <i>Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie</i> , Editura Patmos, Cluj-Napoca 2009. 11. Ică, Diac. Ioan jr. I. <i>Canonul Ortodoxiei. I. Canonul Apostolic al primelor secole</i> , Editura Deisis/Stavropoleos, București 2008. 12. Ioannis Zizioulas, Mitropolitul Pergamului, <i>Euharistie, Episcop, Biserică. Unitatea Bisericii în dumnezeiasca Euharistie și episcop, în primele trei secole creștine</i> , traducere de Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati și Geanina Chiriac, Editura Basilica, București 2009. 13. Lafont, Ghislain, <i>O istorie teologică a Bisericii. Itinerar, forme, modele</i> , traducere de Maria Cornelia Ică jr., prezentare de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu 2003. 14. Louth, A., <i>Ioan Damaschinul. Tradiție și originalitate în teologia bizantină</i> , Editura Deisis, Sibiu, 2010. 15. Martzelos, Georgios, <i>Sfinții Părinți și problematica teologică</i> , traducere de Pr. Cristian-Emil Chivu, studiu introductiv de arhid. dr. Gheorghe V. Holbea, Editura Bizantină, București 2000. 16. Moreschini, Claudio / Norelli, Enrico, <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i> , vol. I, <i>De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare</i> , traducere de Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciu, Editura Polirom, Iași 2001; vol. II/1, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i> , Editura Polirom, Iași 2004; vol. II/2, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i> , traducere de Hanibal Stănculescu, Editura Polirom, Iași 2004. 17. Moreschini, Claudio, <i>Istoria filosofiei patristice</i> , Editura Polirom, Iași 2009. 18. Papadopoulos, Prof. Dr. Stylianos, <i>Patrologie</i> , vol. I, traducere de lector dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București 2006. 19. Pelikan, Jaroslav, <i>Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)</i> , traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2004; <i>II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)</i> , traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași 2005; <i>III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)</i> , traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2006; <i>IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)</i> , traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2006; <i>V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)</i> , traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2008. 20. Rus, Remus, <i>Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu</i> , Editura Lidia, București, 2003. 21. <i>Scrierile Părinților Apostolici (PSB)</i> , 1-10, EIBMBOR, București 1974-1984. 22. Taft, Robert F., <i>Ritul bizantin</i> , traducere din limba engleză de Dumitru Vanca și Alin Mehes, Editura Reîntregirea, Alba Iulia 2008. 23. Vintilescu, Petre, <i>Istoria Liturghiei în primele trei veacuri</i> , Nemira, București 2001. 24. Voicu, Arhid. Prof. Dr. Constantin, <i>Patrologie</i> , I-III, Editura Basilica, București 2009, 2010. 25. Voicu, Arhid. Prof. Univ. Dr. Constantin, Colda, Pr. Lect. Univ. Dr., <i>Patrologie</i> , I-III, Editura Basilica, București, 2015. 26. von Campenhausen, Hans, <i>Părinți greci ai Bisericii</i> , traducere din germană de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005. 27. Idem, <i>Părinți latini ai Bisericii</i> , vol. I-II, traducere de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005.		

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Patrologie și literatură patristică este absolut necesară, în consecință, obligatorie pentru dezvoltarea vieții duhovnicești a celor ce doresc să slujească la Sfântul Altar sau să le împărtășească învățătura Bisericii Ortodoxe tuturor credincioșilor, indiferent de vârstă și gen, prin intermediul educației moral-religioase din școlile publice și de stat ale României.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	oral	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
MUZICĂ BISERICESCĂ ȘI RITUAL
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				MUZICĂ BISERICEASCĂ ȘI RITUAL			
2.2 Titularul activităților de curs				Lect. Dr. Vlădăreanu Mihail			
2.3 Titularul activităților de seminar				Lect. Dr. Vlădăreanu Mihail			
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					47
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Muzică	
4.2 de competențe	Aptitudini muzicale	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs/După caz, platforme electronice de comunicare	
-------------------------------	--	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar/După caz, platforme electronice de comunicare
--	---

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe (<i>Rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. Pot fi teoretice și/sau faptice</i>)
Studentul/absolventul descrie și clasifică ceremoniile și ritualurile liturgice atât din perspectiva săvârșitorului ritualului (diacon, preot) cât și din perspectiva cântărețului bisericesc (cunoașterea rânduiei tipiconale, muzicale și de practică bisericească de strănă)
6.2 Aptitudini (<i>Capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza know-how pentru a duce la îndeplinire sarcini și a rezolva probleme. Aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente)</i>)
Studentul/absolventul oficiază acte de ritual și utilizează textele liturgice sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, utrenia, vecernia, botezul, slujba înmormântării dar și alte ceremonii religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie (<i>Capacitatea cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale</i>)
Studentul/absolventul (sub condiția hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcție ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea și tipul de rituri și ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice și în funcție de realitățile și nevoile individuale și comunitare. Misiunea de propovăduire a credinței ortodoxe și prin intermediul muzicii bisericești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Însușirea cântării practice în cele opt glasuri bisericești - Cântările specifice Sfințelor Taine și Ierurgiilor - Aplicabilitatea continuă a gramaticii muzicii psaltice - Aplicabilitatea continuă a noțiunilor de teorie muzicală liniară - Explicarea și interpretarea textelor de muzică psaltică - Explicarea și interpretarea textelor de muzică liniară
7.2 Obiectivele specifice	Însușirea unor cântări religioase mai accesibile și aplicarea lor în serviciile religioase: Sfânta Liturghie, Utnenia, Vecernia etc..

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Recapitularea unor aspecte legate de cântările celor opt glasuri la vecernie	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților	1 oră
Rânduiei tipiconale privitoare la utrenia de Duminică dimineața		1 oră
Cântările Utneniei glasului I , 1 : troparele, sedelnele, binecuvântările Învierii, antifoanele		1 oră
Cântările Utneniei glasului I , 2 : Laudele, Doxologia		1 oră
Cântările Utneniei glasului V , 1 : troparele, sedelnele, binecuvântările Învierii, antifoanele		1 oră
Cântările Utneniei glasului V , 2 : Laudele, Doxologia		1 oră
Cântările Utneniei glasului II , 1 : troparele, sedelnele, binecuvântările Învierii, antifoanele		1 oră
Cântările Utneniei glasului I I, 2 : Laudele, Doxologia		1 oră
Cântările Utneniei glasului VI , 1 : troparele, sedelnele, binecuvântările Învierii, antifoanele		1 oră
Cântările Utneniei glasului VI , 2 : Laudele, Doxologia		1 oră
Cântările Utneniei glasului IV , 1 : troparele, sedelnele, binecuvântările Învierii, antifoanele		1 oră
Cântările Utneniei glasului IV , 2 : Laudele, Doxologia		1 oră
Cântările Utneniei glasului III		1 oră

Cântările Utreniei glasului VII		1 oră
Bibliografie: - Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - <i>Cântările Sf. Liturghii și alte cântări bisericești</i>. București, 1992. - Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L. Croitoru - <i>Gramatica muzicii bisericești psaltice</i> - stadiu comparativ cu notația liniară. - Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, <i>Istoria muzicii bisericești la români</i>, Editura Basilica, București, 2010 - Vasile Stanciu, <i>Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu</i>, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010 <i>Noul Idiomelar</i>, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu) <i>Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a</i>, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011. - Dimitrie Cunțanu, <i>Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri</i>, Viena, 1890 și Sibiu 1943 - Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, <i>Slujbele sfinților români din Transilvania</i>, Cluj, 1990. - Pr.Vasile Grăjdian, <i>Elemente de cântare bisericească și tipic</i>, Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996 - As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, <i>Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriac și Ioan D. Chirescu</i>, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Organizarea practicii de strană	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților	1 oră
Exerciții aplicative de mănuire a Mineiilor		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului I, 1		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului I, 2		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului V, 1		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului V, 2		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului II, 1		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului II, 2		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului VI, 1		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului VI, 2		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului IV, 1		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului IV, 2		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului III		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Utreniei glasului VII		1 oră
Bibliografie: - Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - <i>Cântările Sf. Liturghii și alte cântări bisericești</i>. București, 1992. - Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L. Croitoru - <i>Gramatica muzicii bisericești psaltice</i> - stadiu comparativ cu notația liniară. - Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, <i>Istoria muzicii bisericești la români</i>, Editura Basilica, București, 2010 - Vasile Stanciu, <i>Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu</i>, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010 <i>Noul Idiomelar</i>, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu) <i>Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a</i>, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011. - Dimitrie Cunțanu, <i>Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri</i>, Viena, 1890 și Sibiu 1943 - Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, <i>Slujbele sfinților români din Transilvania</i>, Cluj, 1990. - Pr.Vasile Grăjdian, <i>Elemente de cântare bisericească și tipic</i>, Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996 - As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, <i>Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriac și Ioan D. Chirescu</i>, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina modelează aptitudinile necesare săvârșirii cultului creștin ortodox, condiție fundamentală viitorilor slujitori ai Bisericii. În același timp, disciplina oferă cunoștințe muzicale esențiale viitorilor profesori de Religie din învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen	-	70%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
	- testarea periodică prin lucrări de control		5%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	-	-
	- evaluarea finală	oral	20%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului		
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la colocviu			
➤ Minim nota 5 la testarea continuă			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Titularul de aplicații
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
LIMBA GREACĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba greacă						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					-
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria culturii și civilizației antice grecești, Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Spiritualitatea ortodoxă, Limba latină, Patrologie și literatură patristică, Teologia Dogmatică
4.2 de competențe	Capacitatea de a învăța o limbă străină. Deținerea cunoștințelor de Limbă greacă clasică predate în Anul I de student la Facultatea de Teologie Ortodoxă.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul cunoaște alfabetul limbii grecești vechi, diftongii, pronunția specifică, vocabularul și expresii specifice limbajului teologic creștin ortodox.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Sudentul/absolventul aplică normele lingvistice în limba greacă veche, utilizează corect limba greacă în exprimarea orală și scrisă, înțelege și analizează texte de specialitate, deprinde și utilizează termeni specifici domeniului teologiei creștine ortodoxe.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie	<i>Studentul/absolventul utilizează autonom expresii și cuvinte adecvate în producerea textelor orale și scrise, specifice limbii grecești vechi, evaluează și traduce texte grecești, demonstrează inițiativă și autonomie în perfecționarea continuă a competențelor lingvistice.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Însușirea alfabetului, a vocabularului și a flexiunii limbii grecești vechi în vederea accesului la textele literare dogmatice, liturgice și canonice necesare înțelegerii din izvoare a noțiunilor teologice.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea automatismelor de limbă necesare comunicării în limba greacă. Formarea deprinderilor de traducere din și în limba greacă veche, cu scopul utilizării textelor specifice literare, scripturistice și patristice. Apropierea de limba greacă nouă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Sintaxa cazurilor (I): 1.1. Situația cazurilor în indo-europeana comună. 1.2. Sincretismul cazurilor în limbile greacă și latină.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
2. Sintaxa cazurilor (II): 2.1. Valorile inițiale ale cazurilor și preluarea acestora de formele cauzale grecești (situația clasică a locativului, instrumentalului și separativului). 2.2. Rolul prepozițiilor în semnificarea valorilor cauzale.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
3. Nominativul (I): 3.1. Cazul dominant. 3.2. Referințe la subiect, apozitie ori alt determinant acordat al subiectului, atribut sau nume predicativ.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
4. Nominativul (II): 4.1. Nominativul denominativ, exclamativ, al adresării. 4.2. Acordul subiect-predicat (al numelui predicativ, acordul atic). 4.3. Atracția (prolepsa) subiectului subordonatei în regentă.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
5. Vocativul: 5.1. Caz relicvă, al interpelării.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
6. Locativul: 6.1. Reminiscență indo-europeană neproductivă.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte	1 oră

6.2. Forme adverbializate.	cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	
7. Genitivul (I): 7.1. Genitivul propriu-zis, exprimând apartenența, posesia: partitiv, subiectiv/obiectiv, posesiv și al apartenenței, al calității (materie, valoare, preț, măsură, vârstă).	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	3 ore
8. Genitivul (II): 8.1. Genitivul ablativ (separativ în indo-europeană), ca: separativ, privativ, al originii, inițierii și întreruperii, al cauzei, al comparației. 8.2. Genitivul locativ, mai ales în forme adverbializate, devenit neproductiv, la fel ca în latină.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
Bibliografie: 1. Bailly, A., <i>Dictionaire grec-francais</i> , Librairie Hachette, Paris, 1930. 2. Balmuș, C. / Graur, A., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1936. 3. Chantraine, P., <i>Morfologie historique du grec</i> , Paris, 1947. 4. Chassang, A., <i>Nouvelle grammaire grecque</i> , Garnier, Paris, 1889. 5. Chira, Vasile, <i>Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia</i> , Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006. 6. <i>Dicționar grec-român al Noului Testament</i> de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999. 7. <i>Dicționar grec-român</i> , întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929. 8. Duhoux, Y., <i>Introduction aux dialects grecs anciens</i> , Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983. 9. Georgescu, Constantin, <i>Manual de greacă biblică</i> , Ed. Nemira, București, 2011. 10. Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, <i>Dicționar grec-român</i> , Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012. 11. Ionescu Vasile, Ștefănescu N., <i>Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole</i> . Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71. 12. Lejeune, M., <i>Traite de phonétique grecque</i> , Paris, 1947. 13. <i>Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice</i> (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993. 14. Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, <i>Manual de limba elină</i> . Litografia și tipografia Învățăământului, București, 1958. 15. Meillet, A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i> , Paris, 1936. 16. Migne, J. P. <i>Patrologie Cursus Completus (Series graeca)</i> , Paris, 1844-1866. 17. <i>Novum Testamentum Graece et Latine</i> , Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963. 18. Pop, Ovidiu, <i>Limba Greacă veche</i> , Ed. Antet, București, 2002. 19. Riemann, G. / Goelser, H, <i>Grammaire grecque complète</i> , Paris, 1926. 20. <i>Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs</i> , Deutsche Bibelgesellschaft, 1979. 21. Sergheev, V., <i>Istoria Greciei antice</i> , București, 1951. 22. Simensky, Th., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1953. 23. Ștef, A., F., <i>Manual de Greacă Veche</i> , Ed. Humanitas, București, 1996. 24. Terracina, F., <i>Verbi Greci</i> , Garzanti Editore, 1994. 25. Tipei, F. John, <i>Limba greacă a Noului Testament</i> , Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994. 26. Δημητράκου, Δ., <i>Μέγα Λεξικὸν ὅλης τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Δημοτικῆ. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνικῆ. Μεταγενέστερα. Ἀρχαία</i> , τόμ. Α' -ΙΕ', Ἐκδόσεις Δομή, Ἀθήναι, 1953. 27. Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, <i>Ἡ Σύνταξη τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου</i> , Ἀθήνα, 2004.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Sintaxa cazurilor (I): 1.1. Situația cazurilor în limba română. 1.2. Sincretismul cazurilor în limbile greacă și latină.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
2. Sintaxa cazurilor (II): 2.1. Valorile inițiale ale cazurilor și preluarea acestora de formele cauzale grecești (situația clasică a locativului, instrumentalului și separativului). 2.2. Rolul prepozițiilor în semnificarea valorilor cauzale.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
3. Nominativul (I): 3.1. Definirea Nominativului.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte	2 ore

3.2. Referințe specifice cazului Nominativ: apozitia și numele predicativ.	cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	
4. Nominativul (II): 4.1. Nominativul denominativ, exclamativ, al adresării. 4.2. Acordul subiect-predicat (al numelui predicativ, acordul atic). 4.3. Atracția (prolepsa) subiectului subordonatei în regentă.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
5. Vocativul: 5.1. Caz relicvă, al interpelării.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
6. Locativul: 6.1. Reminiscentă indo-europeană neproductivă. 6.2. Forme adverbializate.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
7. Genitivul (I): 7.1. Genitivul propriu-zis, exprimând apartenența, posesia, ca: partitiv, subiectiv/obiectiv, posesiv și al apartenenței, al calității (materie, valoare, preț, măsură, vârstă).	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	3 ore
8. Genitivul (II): 8.1. Genitivul ablativ (separativ în indo-europeană), ca: separativ, privativ, al originii, inițierii și întreruperii, al cauzei, al comparației. 8.2. Genitivul locativ, mai ales în forme adverbializate, devenit neproductiv, la fel ca în latină.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore

Bibliografie:

1. Bailly, A., *Dictionnaire grec-français*, Librairie Hachette, Paris, 1930.
2. Balmuș, C. / Graur, A., *Gramatica Limbii grecești*, București, 1936.
3. Chantraine, P., *Morfologie historique du grec*, Paris, 1947.
4. Chassang, A., *Nouvelle grammaire grecque*, Garnier, Paris, 1889.
5. Chira, Vasile, *Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia*, Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006.
6. *Dicționar grec-român al Noului Testament* de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999.
7. *Dicționar grec-român*, întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929.
8. Duhoux, Y., *Introduction aux dialectes grecs anciens*, Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983.
9. Georgescu, Constantin, *Manual de greacă biblică*, Ed. Nemira, București, 2011.
10. Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, *Dicționar grec-român*, Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012.
11. Ionescu Vasile, Ștefănescu N., *Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole*. Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71.
12. Lejeune, M., *Traite de phonétique grecque*, Paris, 1947.
13. *Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice* (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993.
14. Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, *Manual de limba elină*. Litografia și tipografia Învățămintului, București, 1958.
15. Meillet, A., *Aperçu d'une histoire de la langue grecque*, Paris, 1936.
16. Migne, J. P. *Patrologie Coursus Completus (Series graeca)*, Paris, 1844-1866.
17. *Novum Testamentum Graece et Latine*, Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963.
18. Pop, Ovidiu, *Limba Greacă veche*, Ed. Antet, București, 2002.
19. Riemann, G. / Goelser, H, *Grammaire grecque complète*, Paris, 1926.
20. *Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs*, Deutsche Bibelgesellschaft, 1979.
21. Sergheev, V., *Istoria Greciei antice*, București, 1951.
22. Simensky, Th., *Gramatica Limbii grecești*, București, 1953.
23. Ștef, A., F., *Manual de Greacă Veche*, Ed. Humanitas, București, 1996.
24. Terracina, F., *Verbi Greci*, Garzanti Editore, 1994.
25. Tipei, F. John, *Limba greacă a Noului Testament*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994.

26. Δημητράκου, Δ, *Μέγα Λεξικὸν ὅλης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Δημοτική. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνική. Μεταγενέστερα. Αρχαία*, τόμ. Α' -ΙΕ', Ἑκδόσεις Δομή, Ἀθῆναι, 1953.
27. Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, *Ἡ Σύνταξη τοῦ Αρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου*, Ἀθῆνα, 2004.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Limbă greacă clasică sau veche este necesară celui ce dorește să aprofundeze studiile teologice și, prin urmare, învățătura Bisericii Ortodoxe, deoarece reprezintă un instrument de lucru prin care pot fi abordate documente și texte de bază în limba originală, adică în limba greacă. În același timp, însușirea acestei limbi contribuie la buna înțelegere a termenilor și conceptelor specifice învățăturii creștine ortodoxe, precum și la aprofundarea limbii române. Un alt avantaj este că limba greacă clasică aduce dezvoltarea gândirii și a capacității de memorare, pe de o parte, iar pe de altă parte, ușurează învățarea limbii grecești moderne.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	colocviu	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Limba Latină

Anul. univ. 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UVT
1.2 Facultatea/Departamentul	Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba Latină						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. dr. Alexandru-Corneliu ARION						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Cosmin Iulian CÎRSTEA						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 din care: curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria literaturii universale antice
4.2 de competențe	Gramatica limbii române

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	➤ Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic; ➤ Împlinirea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproietorului
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	➤ Dialoguri libere, în special la seminare, pentru stimularea interesului studenților.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	Asimilarea de informații prin învățare, legate de însușirea și utilizarea corectă a vocabularului creștin - tehnic, instituțional-ecclesiastic (teologic, canonic, liturgic), biblic și patristic - și a specificității acestuia;
-----------------------	---

6.2 Aptitudini Capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza însușirea elementelor structurale ale cuvântului, a rolului și a funcționalității lor în marcarea și decriptarea sensurilor pe care le mediază
6.3. Responsabilitate și autonomie Capacitatea cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Consolidarea cunoștințelor, abilităților și competențelor deja dobândite privitoare la vocabular, fonetică, morfologie și sintaxă latină, și îmbogățirea acestora cu noi elemente, necesare abordării, parcurgerii și înțelegerii adecvate a textelor creștine ➤ deprinderea principiilor metodologice de bază privind analiza, interpretarea și traducerea corectă (gramaticală și literară) a unui text; ➤ augmentarea deprinderilor de analiză și comentare teologică prin coroborarea acestora cu perspectiva filologică.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Relevarea și însușirea modalităților de traducere a fiecărei unități gramaticale la nivelul propoziției; ➤ Evidențierea și recunoașterea elementelor structurale specifice diferitelor tipuri de propoziții și a intercorelărilor sintactice dintre acestea la nivelul frazei. ➤ Însușirea elementelor de bază ale tehnicii de interpretare, de traducere și comentare a textului latin ➤ Familiarizarea studenților cu diferite „forme” și „conținuturi” de limbă și literatură latină creștină cu grad de dificultate corespunzător nivelului pregătirii inițiale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Sintaxa formelor cazuale ale numelor – valori, funcții și subfuncții ; modalități de traducere.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Valorile Nominativului , funcții și subfuncții determinate de aceste valori	Prelegere, dezbateri	2 ore
Valorile Genitivului ; funcțiile principale și întrebuintările sintactice secundare și terțiare ale Genitivului; Genitivul adnominal și genitivul adverbial	Prelegere, dezbateri	2 ore
Valorile Dativului - exprimarea acestora în plan sintactic; utilizări speciale ale Dativului	Prelegere, dezbateri	2 ore
Ablativul – casus Latinus ;Valorile indo-europene ale Ablativului și exploatarea acestora în plan sintactic	Prelegere, dezbateri	2 ore
Sintaxa propoziției – Funcțiile principale, secundare și terțiare ale Acuzativului ; raportul dintre funcțiile sintactice și valorile de bază ale acestuia	Prelegere, dezbateri	2 ore
Sintaxa propoziției – Ablativul – casus Latinus; Valorile indo-europene ale Ablativului și exploatarea acestora în plan sintactic;	Prelegere, dezbateri	2 ore
BIBLIOGRAFIE		
1. Blaise A. , <i>Manual de latină creștină</i> , București, 2000; 2. BUJOR, I. și CHIRIAC, Fr. , <i>Gramatica limbii latine</i> , Editura științifică, București, 1986. 3. Bujor I., Chiriac, Fr. <i>Antologia latină</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R. București, 1994. 4. BARBU, N. I. și VASILESCU, Toma I. , <i>Gramatica latină</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994. 5. CIZEK, Eugen , <i>Istoria literaturii latine</i> , vol I-II, Edit. Societatea „Adevărul” S.A., București, 1994. 6. Ernout A., Meillet A. , Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots, Paris, 1964 7. Felecan O., Felecan N. , <i>Limba latină</i> , Ed. Mega, Cluj-Napoca 2008. 8. GUȚU, Gheorghe , <i>Dicționar latin - român</i> , Editura Humanitas, București, 2008. 9. Slușanschi D. , <i>Sintaxa limbii latine</i> , vol. I-II, București, 1994;		
8.2. seminar	Metode de predare	Observații
Topica formelor cazuale	Dezbateri	2 ore
Tipuri de propoziții principale și utilizarea formelor temporal-modale ale verbului-predicat în propozițiile principale; Modalități de traducere;	Dezbateri	2 ore

Sintaxa frazei – Circumstanțialele temporale	Dezbaterea	2 ore
Sintaxa frazei – Circumstanțialele concesive	Dezbaterea	2 ore
Sintaxa frazei – Subordonatele relative;	Dezbaterea	2 ore
Sintaxa frazei – Sintagmele participiale; Sintagma gerunzială; Sintagma gerundivală;	Dezbaterea	2 ore
Sintaxa frazei – Sintaxa stilului indirect.	Dezbaterea	2 ore

BIBLIOGRAFIE

1. *******, *Novum Testamentum Graece et Latine*, Nestle-Aland, United Bible Societies, London, 1963.
2. **Blaise A.**, Manual de latină creștină, București, 2000;
3. **Bujor I., Chiriac**, Fr. *Antologia latină*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R. București, 1994.
4. **BARBU, N. I. și VASILESCU, Toma I.**, *Gramatica latină*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994.
5. **Matei V.**, *Gramatica limbii latine*, Ed. Scripta, București, 1994.
6. **Slușanschi D.**, *Sintaxa limbii latine*, vol. I-II, București, 1994;
7. **Smarandache D.**, *Declinările latine*, Ed. Techno, Sibiu 2004.
8. **Vasilescu T.**, Curs de sintaxă istorică a limbii latine, E.D.P., București, 1962.

9. Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic

Absolvenții acestei discipline vor fi capabili să întrețină dialoguri libere, în special grație însușirii adecvate a sintaxei și morfologiei, deopotrivă a limbii latine, cât și a limbii române

10.Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	70%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	oral	
10.5 Seminar/laborator	- prezență		10%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la colocviu ➤ prezența conform regulamentului U.V.T.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. Dr. Alexandru-Corneliu ARION

Titularul de aplicații
Asist. dr. Cosmin Iulian CÎRSTEA

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

FIȘA DISCIPLINEI
ISTORIA FILOSOFIEI
Anul universitar 2025-2026

1.Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE PASTORALĂ
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA FILOSOFIEI						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. conf. dr. Sorin Bute						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. Cîrstea Cosmin Iulian						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Op.

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					2
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4.Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Teologie Dogmatică; Teologie Morală; Studiul Vechiului Testament; Studiul Noului Testament
4.2 de competențe	Analizarea și investigarea conceptelor prin intermediul cărora abordăm și înțelegem lumea.

5.Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului /laboratorului	Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6.Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor filosofice și teologice (expunere verbală și scrisă) Identificarea și analizarea textelor filosofice în original și traduceri Enunțarea principiilor filosofice și a valorilor științifice și spirituale promovate de filosofi Gestionarea metodelor și mijloacelor de comunicare a valorilor filosofice în contextul intercultural actual Implementarea valorilor filosofice cu scopul de a răspunde problemelor
-------------------------	--

	concrete de viață.
Competențe transversale	Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate pastorală și didactică, pe baza principiilor științifice și metodologice, a normelor și valorilor filosofice și religios-morale. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse teme filosofice și teologice Aplicarea tehnologiilor informației și utilizarea limbilor străine în cunoașterea și aprofundarea textelor filosofice cu adaptare la pregătirea profesională continuă, prin actualizarea conținutului învățării

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Sublinierea importanței dialogului în vederea consolidării stabilității europene.
7.2 Obiectivele specifice	Evidențierea contribuției religiei la viața societății în Europa unită. Prezentarea drepturilor și libertăților europene din perspectiva Bisericii Ortodoxe din România.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Socrate. Socraticii mici: Școala cinică. Școala cirenaică. Școala megarică. Xenofon.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
2. Viața și opera lui Platon. Rolul Academiei. Teoria cunoașterii și metafizica ideilor. Ontologia platonice. Raportul Ideilor cu lumea senzorială. Filosofia platonice a naturii. Psihologia platonice. Etica platonice. Statul ideal platonice. Pedagogia platonice. Estetica platonice. Filosofia platonice a religiei. Importanța istorică a filosofiei platonice.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
3. Realismul aristotelic. Viața și opera lui Aristotel. Filosofia aristotelică..	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
4. Logica lui Aristotel. Metafizica lui Aristotel. Etica lui Aristotel. Estetica lui Aristotel	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
5. Școala veche peripatetică.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
6. Importanța filosofiei grecești asupra fundamentării învățăturii creștine.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
7. Stoicismul. Epicureismul. Cinicii	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2

Bibliografie:

- Nicolae Balca , *Istoria Filosofiei Antice*, EIBM al BOR, București, 1982.
- Jacqueline Russ, *Istoria Filosofiei. I Gândiri Fondatoare*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2000.
- Gheorghe Vlăduțescu , *O Enciclopedie a Filosofiei Grecești*, Ed. Paideia, București, 2001.
- ****Istorie filosofică* , *Filosofia antică*, vol. I și II, ediție revăzută și adăugită de Octavian Nistor, editura Minerva, București, 1975.
- ****Antologie platoniciană Socrate și omul. Chipul lui Socrate în dialogurile lui Platon*, Editura Humanitas, București, 1996.
- *Filosofia greacă până la Platon*, vol. I, 1, 2, Editura științifică și Enciclopedică, București, 1979, vol. II, 1.2, 1984.
- *Aristotel – Metafizică*, Editura Iri, București, 1996.
- Hegel, G., W. F. – *Prelegeri de istorie a filosofiei*, vol. I, Editura Academiei, București, 1963.
- Mareș, P., - *Introducere în filosofie*. Ediția a II- a revăzută și adăugită, Editura Domino, 1997.
- Diogenes Laertios, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, Editura Polirom, Iași, 1997.
- Denis Huisman, *Dicționar de opere majore ale filosofiei*, Editura enciclopedică, București, 2001.
- W.K.C. Guthrie, *O istorie a filosofiei grecești*, vol. 1 + 2, Editura Teora, Colecția Universitatis, 1999.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice de limbă greacă referitoare la Aristotel.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
2. Referate cu tematică apropiată pe tema impusă. Realismul aristotelic.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
3. Viața și opera lui Aristotel. Filosofia aristotelică.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2

4. Școala veche peripatetică. Importanța filosofiei grecești asupra fundamentării învățării creștine	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
5. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice de limbă greacă referitoare la Aristotel. Logica, Metafizica, Etica, Estetica.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	4
6. Stoicismul, Epicureismul. Cinicii	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2

Bibliografie:

- Nicolae Balca , *Istoria Filosofiei Antice*, EIBM al BOR, București, 1982.
- Jacqueline Russ, *Istoria Filosofiei. I Gândiri Fondatoare*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2000.
- Gheorghe Vlăduțescu , *O Enciclopedie a Filosofiei Grecești*, Ed. Paideia, București, 2001.
- ****Istorie filosofică , Filosofia antică*, vol. I și II, ediție revăzută și adăugită de Octavian Nistor, editura Minerva, București, 1975.
- ****Antologie platoniciană Socrate și omul. Chipul lui Socrate în dialogurile lui Platon*, Editura Humanitas, București, 1996.
- *Filosofia greacă până la Platon*, vol. I, 1, 2, Editura științifică și Enciclopedică, București, 1979, vol. II, 1.2, 1984.
- *Aristotel – Metafizică*, Editura Iri, București, 1996.
- Hegel, G., W. F. – *Prelegeri de istorie a filosofiei*, vol. I, Editura Academiei, București, 1963.
- Mareș, P., - *Introducere în filosofie*. Ediția a II- a revăzută și adăugită, Editura Domino, 1997.
- Diogenes Laertios, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, Editura Polirom, Iași, 1997.
- Denis Huisman, *Dicționar de opere majore ale filosofiei*, Editura enciclopedică, București, 2001.
- W.K.C. Guthrie, *O istorie a filosofiei grecești*, vol. 1 + 2, Editura Teora, Colecția Universitatis, 1999.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Această disciplină sondează domeniul cunoașterii de o manieră istorică (cronologică) pornind de la analiza celor mai generale și abstracte trăsături ale lumii și până la categoriile de bază cu care gândim: minte, materie, relație, dovadă, adevăr, etc. cu dezideratul ca implementarea valorilor filosofice să contribuie la trasarea unor căi pentru soluționarea problemelor concrete de viață.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	examen oral	50 %
	prezență		5%
	evaluare periodică		-
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	examinare continuă	20 %
	prezență		5%
	evaluare lucrare de seminar	oral	20 %
10.6 Standard minim de performanță: -50 % prezență la activitatea didactică, -minim nota 5 la examen/colocviu, -minim 5 la examinarea continuă de la seminar -minim 5 la prezentarea lucrării de seminar			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. conf. dr. Sorin Bute

Titularul de aplicații
Asist. univ. dr. Cosmin Cîrstea

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
Studiul Vechiului Testament
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Vechiului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. Dr. Mihail Teodorescu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Cîrstea Cosmin Iulian						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar, două grupe	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					7
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					33
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Noțiuni de istorie antică. Studiul Vechiului Testament anul I.
4.2 de competențe	Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice a istoriei civilizației umane și a poporului evreu.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe. Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.
6.2 Aptitudini. Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.
6.3 Responsabilitate și autonomie. Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	-Cunoașterea conținutului Vechiului Testament, a terminologiei isagogiei biblice, hermeneuticii biblice, teologiei biblice și sintezei teologic-dogmatice. -Identificarea temeiurilor învățăturilor dogmatice și moral-religioase din textul Vechiului Testament. -Formarea competențelor de aplicare a principiilor interpretative patristice, iudaice și moderne și a modalităților de actualizare a conținutului Vechiului Testament pentru contemporaneitate. -Valorificarea textului biblic în cadrul activității pastoral-misionare. -Dezvoltarea capacităților de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios, pe baza textului vechitestamentar.
7.2 Obiectivele specifice	-Elucidarea specificului și a contribuției Studiului Vechiului Testament în cadrul general al teologiei ortodoxe. -Cunoașterea noțiunilor de revelație, inspirație, canon. -Fixarea noțiunii de revelație ca fundament al abordării Sfintei Scripturi a Vechiului Testament. -Cultivarea percepției și prezentării Sfintei Scripturi ca realitate unitară și coerentă. -Crearea posibilității de accesare a surselor textuale primare. -Cunoașterea și valorificarea în interpretare a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică). -Însușirea normelor fundamentale de interpretare și redare a conținutului dogmatic al textului. -Exersarea aptitudinilor exegetice specifice exegezei biblice. -Fundamentarea structurilor sociale fundamentale: familie, comunitate, identitate, stat. -Ancorarea discursului antropologic creștin în textul Vechiului Testament. -Identificarea și evidențierea prezenței textului Scripturii în cult și a semnificațiilor acestuia. -Cunoașterea principiilor de interpretare patristice, iudaice și creștine, precum și a modalităților de aplicare a lor pe textul Sfintei Scripturi.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
Introducere: este nevoie de o teologie a Vechiului Testament? Precizări conceptuale, direcții de dezvoltare, orientare tematică și bibliografică.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de hărți;	1 oră
Revelația divină: teofanie și anghelofanie – prezentare generală a revelației în Vechiul Testament	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți;	1 oră
Despre revelația divină prin vedere și auzire: experiența patriarhului Avraam (Fac. 18); experiența teofanică a lui Moise (Ieș. 3, 24; 33); revelația de pe muntele Sinai (Ex. 20); experiența proorocului Ilie (I Regi 17-22; II Regi 1-2).	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Yahwe Chai: confruntarea yahwhism – baalism; numirile lui Dumnezeu - înțeles teologic; fața și slava lui Dumnezeu	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Dumnezeu creator și proniator	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Dumnezeu sfânt, sfințenie și sfințire în Vechiul Testament	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Mesianismul Vechiului Testament	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Anghelologia Vechiului Testament. Îngerul Domnului (Malakh Yahwe)	expunere sistematică;	1 oră

	demonstrație didactică;	
Antropologia Vechiul Testament: creare, genuri, natura umană, căderea în păcat	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Lege și legământ: Noe, Avraam, Moise, David; implicații teologice ale legământului (despre centralitatea Torei în Vechiul Testament).	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Cultul Vechiului Testament: istoria cultului, elementele cultului (locușul de cult și timpul sfânt); lucrarea lui Dumnezeu în cadrul cultului; jertfe, sărbători.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Profetism și regalitate.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Eshatologia Vechiului Testament și sensul eshatologic al acestuia	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră
Vechiul Testament – parte a istoriei mântuirii, sau despre unitatea Scripturii.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	1 oră

Bibliografie:

- Chialda, Mircea, *Sacrificiile Vechiului Testament*, Tipografia Diecezană, Caransebeș, 1941.
- Chirilă, Ioan, „Cunoașterea lui Dumnezeu în Vechiul Testament prin teofanie și anghelofanie”, în *Anuarul Institutului Teologic Universitar Ortodox Român Cluj-Napoca*, Tomul I, 1990 – 1992, pp. 87- 105.
- Chirilă, Ioan, „Teologia cărții Osea”, în *Glasul Bisericii*, 1999.
- Jacob, Ed., *Theologie de l'Ancien Testament*, Neuchatel, 1968.
- Moltmann, Jurgen, *Dumnezeu în creație*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007.
- Negoită, Athanase, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Ed. Credința noastră, București, 1992, 220 p.
- Semen, Petre, *Experiența umanului cu divinul după Sfânta Scriptură-teologie biblică*, Ed. Performantica, Iași, 2007, 295 p.
- Semen, Petre, *Învățătura despre Sfânt și sfințenie în cărțile Vechiului Testament* (teză de doctorat), Editura Trinitas, Iași, 1993.
- Von Rad, Gerhard, *Old Testament Theology*, 2 vol. London 1996.
- Sf. Athanasie al Alexandrie, *Despre întruparea Cuvântului*, în „PSB”, vol. 21, trad. de Dumitru Stăniloae, București, Ed. IBMBOR, 1987.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Crearea omului*, în „PSB”, vol. 30, trad. de Teodor Bodogae, Ed. IBMBOR, București, 1998.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Despre viața lui Moise*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, Ed. IBMBOR, București, 1982.
- Sf. Maxim Mărturisitorul, *Ambigua.*, în „PSB”, vol. 80, trad. de Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, București, 1983.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Noțiuni generale despre teologia Vechiului Testament	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	4 ore
Omul religios în fața lui Dumnezeu	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	4 ore
Vechiul Testament, umbra celor viitoare.	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	4 ore
Experiența profetică – pregătire pentru Profetul cel Mare	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	4 ore
Prezentarea lucrărilor de seminar	expunere sistematică; prezentare lucrărilor practice.	12 ore

Bibliografie:

- Chialda, Mircea, *Sacrificiile Vechiului Testament*, Tipografia Diecezană, Caransebeș, 1941.
- Chirilă, Ioan, „Cunoașterea lui Dumnezeu în Vechiul Testament prin teofanie și anghelofanie”, în *Anuarul Institutului Teologic Universitar Ortodox Român Cluj-Napoca*, Tomul I, 1990 – 1992, pp. 87- 105.
- Chirilă, Ioan, „Teologia cărții Osea”, în *Glasul Bisericii*, 1999.
- Jacob, Ed., *Theologie de l'Ancien Testament*, Neuchatel, 1968.
- Moltmann, Jurgen, *Dumnezeu în creație*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007.

- Negoită, Athanase, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Ed. Credința noastră, București, 1992, 220 p.
- Semen, Petre, *Experiența umanului cu divinul după Sfânta Scriptură-teologie biblică*, Ed. Performantica, Iași, 2007, 295 p.
- Semen, Petre, *Învățătura despre Sfânt și sfințenie în cărțile Vechiului Testament* (teză de doctorat), Editura Trinitas, Iași, 1993.
- Von Rad, Gerhard, *Old Testament Theology*, 2 vol. London 1996.
- Sf. Athanasie al Alexandrie, *Despre întruparea Cuvântului*, în „PSB”, vol. 21, trad. de Dumitru Stăniloae, București, Ed. IBMBOR, 1987.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Crearea omului*, în „PSB”, vol. 30, trad. de Teodor Bdogae, Ed. IBMBOR, București, 1998.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Despre viața lui Moise*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, Ed. IBMBOR, București, 1982.
- Sf. Maxim Mărturisitorul, *Ambigua.*, în „PSB”, vol. 80, trad. de Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, București, 1983.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informațiile necesare pentru înțelegerea procesului comunicării revelației divine în perioada Vechiului Testament, a elementelor moral-sociale și cultice ce alcătuiesc religie mozaică, cât și condițiile ce au dus la formarea canonului Vechiului Testament. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală și morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât și a profesorilor de Religie în învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	60%
	- prezență		5%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	Lucrare scrisă și prezentare orală	20%
	- evaluare pe parcurs	oral	10%
	- prezență		5%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen			
➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Asist. dr. Cîrstea Cosmin Iulian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
STUDIUL NOULUI TESTAMENT
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Studiul Noului Testament			
2.2 Titularul activităților de curs				Pr. Conf. Dr. Mihail Teodorescu			
2.3 Titularul activităților de seminar				Asist. dr. Cîrstea Cosmin Iulian			
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: curs	2	Seminar, două grupe	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: curs	28	seminar	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual	58				
3.9 Total ore pe semestru	100				
3.10 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➤ Studiul Vechiului Testament
4.2 de competențe	➤ Dezvoltarea atractivității pentru cunoașterea și înțelegerea textului Noul Testament ➤ Capacitatea de a explica și interpreta un text din cărțile Noului Testament ➤ Posibilitatea selectării și utilizării textelor Noul Testament pentru argumentarea diferitelor aspecte doctrinare specifice ➤ Atractivitate pentru lectura și înțelegerea cărților N. T.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe. Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.
6.2 Aptitudini. Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.
6.3 Responsabilitate și autonomie. Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Actualizarea teologiei biblice nou-testamentare în contextul cultural actual ➤ Identificarea problemelor din societatea contemporană cu relevanță în domeniul teologiei biblice și conturarea unor răspunsuri academice ➤ Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea unor aspecte ale istoriei lumii greco-romane și iudaice a sec. I d.H. indispensabile pentru înțelegerea Noului Testament ➤ Cunoștințe de bază (de isagogie și exegeză a cărților Noului Testament) ➤ Capacitatea de analiză exegetică a textelor biblice ➤ Înțelegerea aspectelor specifice ale abordării ortodoxe a textelor inspirate ale Noului Testament ➤ Explicarea problematicii isagogice: determinarea împrejurărilor apariției Epistolelor Pauline și sobornicești, precum și a cadrului cultural și religios al lumii destinatarilor acestora ➤ Analiza mărturiilor patristice cu referire la geneza Epistolelor ➤ Posibilitatea de interpretare a textului Epistolelor în cadrul tradiției cultice și misionare a Bisericii primare ➤ Stabilirea reperelor eshatologiei pauline în raport cu cea a Evangheliilor pentru înțelegerea raportării primilor creștini la finalitatea vieții în Hristos ➤ Inițiere în Tradiția post-paulină. Cunoaștere și interpretare ➤ Analiza mărturiilor patristice cu referire la geneza Apocalipsei ➤ Posibilitatea de interpretare a textului Apocalipsei în cadrul tradiției cultice și misionare a Bisericii primare ➤ Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic al Edițiilor critice ale Sf. Scripturi

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1-2 Tesaloniceni. Eshatologia Epistolei	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
1 Timotei. Treptele preoției sacramentale	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
1 Timotei. Biserică și societate	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
2 Timotei. Dascăl și ucenicie. Eshatologia epistolei.	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Tit. Misiune și pastorație	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Epistola către Evrei. Arhieria lui Iisus Hristos	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Epistola către Evrei. Credința	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Epistolele sobornicești. Iacov. Credința și faptele bune	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
1 Petru. Suferința Bisericii. Nașterea din nou.	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore

2 Petru și Iuda. Îndumnezeirea după 2 Petru.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
2 Petru și Iuda. Eshatologia epistolelor	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
1-3 Ioan. Teologia epistolelor	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Apocalipsa. Genul literar apocaliptic. Epistolele către cele 7 Biserici (1 – 3). Măia de ani. Istoricul interpretării <i>Apocalipsei</i> .	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Apocalipsa. Biserica. Hristologia, teologia istoriei.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore

Bibliografie

- Prof. N. Nicolaescu, Gr. Marcu, Sofron Vlad, Liviu Munteanu, *Studiul Noului Testament pentru Institutetele teologice*, Ed. IBMBOR, București, 1983.
- Verzan, pr. Sabin, „Epistola a I-a către Timotei a Sfântului Apostol Pavel. Introducere, traducere și comentariu, teză de doctorat” (I), în S.T. XL (1988), nr. 2, pp. 9-122; (II), nr. 3, pp. 10-101; (III), nr. 4, pp. 10-117; (IV), nr. 5, pp. 14-85; (V), nr. 6, pp. 30-108; (VI), în S.T. XLI (1989), nr. 1, pp. 25-105; și (VII), nr. 2, pp. 30-78.
- Stancovici, pr. lector Costel, „Caracterul și destinația Epistolelor pastorale”, în O. LIII (2002), nr. 1-2, pp. 130-136.
- Stamatoiu, Dionisie, „Epistola a II-a către Tesaloniceni introducere, traducere și comentariu, teologia și actualitatea epistolei”, în Teologie și Viață V [LXXI] (1995), nr. 4-6, pp. 1-205
- Sârbu, pr. prof. Gheorghe, „Epistola a II-a a Sfântului Apostol Pavel către Timotei, teză de doctorat (I)”, în S.T. XXXVIII (1986), nr. 2, pp. 39-91; (II), nr. 3, pp. 11-51; (III), nr. 4, pp. 21-65; (IV), nr. 5, pp. 11-83; și (V), nr. 6, pp. 15-83.
- Marcu, pr. prof. dr. Grigorie, „Însemnătatea Epistolei Sfântului Apostol Pavel către Tit”, în M.A. XIII (1968), nr. 4-6, pp. 272-277.
- Sfântul Ioan Gura de Aur, Comentariu la Epistola către Evrei, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1923
- Tofană, Stelian, Iisus Hristos, Arhiereu veșnic, după Epistola către Evrei, Cluj-Napoca, 2000
- Șuparschi, arhim. M., „Superioritatea preoției Noului Testament față de preoția Vechiului Testament, după Epistola către Evrei”, în S.T. VIII (1956), nr. 5-6, pp. 288-302
- Todoran, Simion, Epistola Sfântului Iacov. Introducere, traducere și comentariu, București, 1997.
- Marcu, Grigorie, „Actualitatea Epistolei Sf. Iacov”, în Mitropolia Ardealului, II (1957), nr. 1-2, p. 26-52.
- Stamatoiu, pr. prof. Dionisie, „Eshatologia în Epistolele sobornicești”, în M.O. LIV (2003), nr. 1-4, pp. 21-28.
- Vieușianu, Dumitru, „Îndreptarea după Epistolele pauline și după Epistola Sfântului Iacov”, în Studii Teologice, seria a II-a, XXIX (1977), nr. 5-8, 506-515.
- Zamfir, Modest, „Actualitatea Epistolei Sf. Iacob”, în Mitropolia Ardealului, XXV (1980), nr. 10-12, 873-877.
- Mircea, Pr. Ioan, „Coborârea la iad a lui Iisus Hristos”, ST XXIV (1972) nr. 3-4, 230-249.
- Mircea, pr. prof. Ioan, „Epistola I a Sfântului Apostol Petru (introducere și comentariu)”, în G.B. XXXII (1973), nr. 9-10, pp. 887-1053.
- Drăgulin, pr. prof. dr. Gheorghe, „Idealul eclesiologic în învățătura ortodoxă. „Cer nou și pământ nou” II Petru 3, 13”, în O. XLVIII (1997), nr. 1-2, pp. 76-86.
-

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Metode științifice de cercetare a textului Noului Testament	Dezbateră, Conversația	2 ore
Metode pastorale în epistolele Noului Testament	Explicația	2 ore
Sclavia patimilor și sclavia în Hristos Iisus	Discursul, Conversația	2 ore
Ierarhia bisericească	Dezbateră, Conversația	2 ore
Parusia Domnului în epistole și Apocalipsă	Dezbateră, Conversația	2 ore
Prezentarea lucrărilor de seminar	Discursul, Conversația	4 ore

Bibliografie

- Mircea, Pr. Ioan A. „Epistola a doua a Sf. Apostol Petru“, GB, XXXIV (1975), nr. 9-10, 945-1127.
- ARION, Pr. Dr. LEON, Iisus Hristos, adevăratul Dumnezeu – Întâia epistolă sobornicească a Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan. Introducere, traducere și comentariu, Orthodoxos Kypseli, Tesalonic, 1997.
- Bălana, pr. Gh., „Întâia Epistolă sobornicească a Sfântului Apostol Ioan, cap. V, 7. Studiu istoric și comentariu“, în M.O. XXV (1974), nr. 1-2, pp. 36-40.
- Nicolaescu, Nicolae I., sub pseudonimul N. TANISLAV, „Actualitatea Epistolei I-a a Sf. Ioan“, Studii Teologice, V (1953), nr. 3-4, 225-246;
- Agouridis, Savvas, Comentariu la Apocalipsa Sfântului Ioan, trad. preot prof. dr. Constantin Coman, ed. Bizantină, București, 2004
- Mihoc, Daniel, Epistolele Apocalipsei. Introducere, traducere și comentariu, Teofania, Sibiu, 2003.
- Mihoc, Daniel, Apocalipsa Sfântului Ioan. Introducere, traducere și comentariu. Vol. I, Astra Museum, Sibiu, 2015.
- Mircea, pr. Ioan, „Împărăția lui Hristos de mii de ani. Studiu exegetic asupra textului din Apocalipsa 20, 1-15“, în Ortodoxia XLVI (1984), nr. 1, pp. 29-59.
- Nicolaescu, diac. prof. N. I., „Cheia interpretării istorice a Apocalipsei“, în Studii Teologice I (1949), nr. 5-6, pp. 287-303.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

O bună formare a caracterului și a pregătirii intelectual-duhovnicești, în vederea slujirii Bisericii strămoșești, în calitate de preot la Sfântul altar, sau de profesor de religie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	60%
	- prezență		5 %
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	scris și oral	20%
	- evaluare continuă	oral	10%
	- prezență		5 %
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Asist. dr. Cirstea Cosmin Iulian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ

2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericească Universală						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➤ Studiul Vechiului Testament ➤ Studiul Noului Testament ➤ Patrologie și literatură patristică
4.2 de competențe	Capacitate de sinteza a informațiilor cu conținut istoric.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.
6.2 Aptitudini
Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Definirea <i>Istoriei Bisericești Universale</i> în contextul istoriografiei generale actuale și al celorlalte discipline istorice teologice; ➤ Cunoașterea Istoriei Bisericii creștine pentru a putea răspunde la provocările lumii actuale; ➤ Formarea și dezvoltarea conștiinței istorice în spiritul dialogului și al dragostei creștine.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Precizarea specificului și a contribuției disciplinei Istoria bisericească universală în cadrul general al studiului teologiei ortodoxe; ➤ Definirea raportului dintre uman și divin în istoria Bisericii; ➤ Evidențierea raportului dintre tradiție și înnoire în istoria Bisericii; ➤ Precizarea liniilor de demarcație între istoriografia laică și cea religioasă; ➤ Identificarea marilor direcții ale gândirii teologiei creștine; ➤ Cunoașterea evoluției evenimentelor majore din viața Bisericii în raportul lor de la cauză la efect;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Situația generală a Bisericilor Ortodoxe din secolul al XI-lea până astăzi 1.1. Situația generală în Răsărit la începutul mileniului al II-lea creștin 1.2. Patriarhia Ecumenică (de la 1054 până astăzi).	Prezentare orală Conversație	4 ore
1.3. Patriarhia Alexandriei (din secolul al XI-lea până astăzi) 1.4. Patriarhia Antiohiei (din secolul al XI-lea până astăzi) 1.5. Patriarhia Ierusalimului (din secolul al XI-lea până astăzi).	Prezentare orală Conversație	4 ore
1.6. Biserica Ortodoxă Rusă (din 988 până astăzi) 1.7. Biserica Ortodoxă Sârbă (din secolul al XI-lea până astăzi) 1.8. Biserica Ortodoxă Română (din secolul al XI-lea până astăzi) 1.9. Biserica Ortodoxă Bulgară (din secolul al XI-lea până astăzi)	Prezentare orală Conversație	4 ore
1.10. Biserica Ortodoxă Georgiană (din secolul al XI-lea până astăzi) 1.11. Arhiepiscopia Ciprului, Biserica Ortodoxă a Greciei și Biserica Ortodoxă a Albaniei. 1. 12. Biserica Ortodoxă din Polonia și Biserica Ortodoxă din Cehia și Slovacia 1.13. Biserici Ortodoxe autonome 1.14. Bisericile vechi orientale în mileniul II creștin	Prezentare orală Conversație	4 ore
Cultura și dezvoltarea Bisericii Ortodoxe în epoca modernă și contemporană 2.1. Monahismul în Răsărit în mileniul II. Muntele Athos. Isihasmul. Paisianismul.	Prezentare orală Conversație	4 ore
2.2. Mărturisirile de credință ortodoxă din secolul al	Prezentare orală	4 ore

XVII-lea. 2.3. Învățămintul teologic ortodox în secolele XIX-XX. 2.4. Diaspora ortodoxă.	Conversație	
2.5. Conferințele panortodoxe. Pregătirea Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe. 2.6. Biserica Ortodoxă și Mișcarea Ecumenică. 2.7. Relațiile Bisericii Ortodoxe cu celelalte religii. 2.8. Dialogurile bilaterale ale Bisericii Ortodoxe cu celelalte Biserici. 2.9. Configurația actuală a creștinismului.	Prezentare orală Conversație	4 ore
Bibliografie 1. AHRWEILER, HÉLÈNE, <i>Ideologia politică a Imperiului Bizantin</i>, traducere de Cristina Jinga, postfață de Nicolae Șerban Tanașoca, București, Editura Corint, 2002; 2. BĂBUȘ, Pr. Emanoil, <i>Introducere în Istoria Bisericească Universală</i>, Editura Sophia, București, 2002, 326 p; 3. BĂNESCU, NICOLAE, <i>Istoria Imperiului Bizantin</i>, (vol. I: Imperiul creștin și asaltul invaziilor, 313 – 610), (vol. II: Imperiul bizantin clasic, 610-1081), Ediție îngrijită de Prof. Dr. Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003.; 4. BENGĂ, PR. Daniel, <i>Marii reformatori luterani și Biserica Ortodoxă: contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe din secolul al XVI-lea</i>, București, Editura Sophia, 2003; 5. BODOGAE, Teodor, <i>Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos</i>, Pitești, Editura Paralela 45, 2003; 6. BOSSY, John, <i>Creștinismul în Occident (1400 – 1700)</i>, traducere din engleză de Dorin Oancea, București, Editura Humanitas, 1998; 7. BREHIER, Louis, <i>Civilizația bizantină</i>, traducere din limba franceză de Nicolae Spincescu, București, Editura Științifică, 1994; 8. CHIFĂR, Pr. Nicolae, <i>Istoria creștinismului</i>, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005.; 9. COMBY, Jean, <i>Să citim istoria Bisericii</i>, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p. 10. DRĂGOI, Pr. Eugen, <i>Istoria creștinismului în date</i>, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004.p. 11. GABOR, Pr. Dr. Adrian, <i>Biserica și Statul în primele patru secole</i>, Editura Sophia, București, 2003 12. GABOR, PR. ADRIAN, <i>Biserică și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare</i>, București, Editura Bizantină, 2004. . 13. HERTLING, Ludwig S.J., <i>Istoria Bisericii</i>, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p. 14. IONIȚĂ, Viorel, <i>Hotărârile întrunirilor panortodoxe din 1923 până în 2009 – Spre Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe</i>, Editura Basilica, București, 261 p. 15. IONIȚĂ, Viorel, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, vol. II (două părți), Editura Basilica, București 2023, 406 p. + 726 p. 16. LEB, Ioan Vasile, <i>Biserica creștină în mileniul al doilea</i>, în vol. "Credință ortodoxă și viață creștină", Sibiu, 1992, p. 97-130. 17. MARROU, Henri-Irénée, <i>Biserica în antichitatea târzie 303-604</i>, Editura Universitas, București, 1999 18. POPESCU, Teodor M.; BODOGAIE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., <i>Istoria bisericească universală</i>, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956. 19. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, <i>Istoria bisericească universală</i>, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p. 20. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan ; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606 p. 21. REMETE, George, <i>Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale</i>, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Patriarhia Ecumenică; Patriarhia Alexandriei	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
2. Patriarhia Antiohiei; Patriarhia Ierusalimului	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
3. Biserica Ortodoxă Rusă; Biserica Ortodoxă Sârbă; Biserica Ortodoxă Bulgară	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
4. Mișcarea Ecumenică	expunere sistematică; demonstrație didactică;	4
5. Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe din Creta (2016)	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
6. Diaspora Ortodoxă	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Bibliografie • Ioan G. Coman, <i>Patrologie</i>, vol. I, București, 1984 • Patriarhul Iustin, <i>Ierarhia bisericească în epoca apostolică</i>, Editura Anastasia, București, 2002 • Ion Barnea, Octavian Iliescu, <i>Constantin cel Mare</i>, București, 1982		

- Cristian Ștefan, *Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)*, PUC, Cluj-Napoca, 2002
- Jean Meyendorf, *Teologia bizantină*, trad. Alexandru Stan, București, 1996
- Henri-Iréné Marrou, *Biserica în antichitatea târzie (303-604)* Trad. de Roxana Mareș, Ed. Teora, Universitas, București, 1999
- Aurel Jivi, *Studii și cercetări transilvănene privind Istoria Bisericească Universală*, în vol. *Contribuții transilvănene la teologia ortodoxă*, Sibiu, 1988, p. 101-118
- Idem, *Orthodox, Catholics and Protestants. Studies in Romanian Ecclesiastical Relations*, Cluj University Press, 1999
- Alexandru Moraru, *Biserica Angliei și ecumenismul. Legăturile ei cu Biserica Ortodoxă Română*, București, 1986
- Ioan-Vasile Leb, *Ortodoxie și Vechi-Catholicism sau Ecumenism înainte de Mișcarea ecumenică*, Cluj, 1996
- Idem, *Dialogul ortodoxo-vechi catolic. Stadiul actual și perspectivele sale*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2000
- Idem, *Teologie și istorie. Studii de Patristică și Istorie Bisericească*, Editura Arhiepiscopiei, Cluj-Napoca, 1999
- Irimie Marga, *În dragoste și adevăr. Dialogul teologic oficial ortodoxo-catolic, de la Rodos la Balamand*, Editura Paralele 45, 2000

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studiul disciplinei Istoria Bisericii Universale conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc;
- Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV;
- Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric.
- Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istorie Bisericească Universală.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- examen parțial	scris	35%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
	- prezență		10%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen / colocviu ➤ Minim nota 5 la testarea periodică ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Pr. Lect. Univ. Dr. Florin Vârlan

Pr. Lect. Univ. Dr. Florin Vârlan

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria Bisericii Ortodoxe Române

2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericii Ortodoxe Române						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Asist. Dr. Puiescu Marian						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					10
Examinări					3
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Vechiul Testament • Noul Testament • Patrologie și literatură patristică • Istoria Bisericii Universale
4.2 de competențe	Capacitatea de a memora și sintetiza informația

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.

6.2 Aptitudini Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Cunoașterea obiectivă a istoriei Bisericii prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii Ortodoxe care întregesc, desăvârșesc și pun în adevărata lor lumină elementele sociale și politice din istoria noastră. ➤ Evidențierea contribuției pe care Biserica Ortodoxă, prin oamenii ei luminați, ierarhi, cărturari, a adus-o la formarea și promovarea artelor, limbii și culturii universale ➤ Redescoperirea și promovarea valorilor autentice ale spiritualității creștine. ➤ Cunoașterea și înțelegerea desfășurării vieții Bisericii în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea și înțelegerea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii creștine în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre ➤ Explicarea și interpretarea surselor și mecanismelor de generare a problematicei Istoriei Bisericii Ortodoxe Române ➤ Dobândirea unui nivel de competență analitică necesar practicii de cercetare ➤ Valorificarea deprinderilor de corelare a disciplinei Istoriei Bisericii Ortodoxe Române cu alte discipline teologice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Viața bisericească din a doua jumătate a secolului al XIX-lea		
1.1. Biserica din vechea Românie sub impactul legiurilor bisericești ale lui Alexandru Ioan Cuza;	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.2. Biserica din vechea Românie sub impactul Legii Sinodale (1872). Legea clerului mirean și a seminariilor. Învățământul teologic. Literatura teologică. Artă bisericească;	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.3. Biserica ortodoxă română din Bucovina între anii 1775-1918. Pericolul rutenizării Bucovinei. Facultatea de Teologie din Cernăuți;	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.4. Biserica ortodoxă din Basarabia între anii 1812-1918. Acțiuni de rusificare a Basarabiei;		
1.4. Lupta pentru apărarea Ortodoxiei în Transilvania. Generalul Buccow, adevărat creator al Bisericii unite. Biserica Ortodoxă după 1761. Episcopii sârbi de la Sibiu	Prezentare orală Conversație	4 ore
1.5. Biserica Ortodoxă din Transilvania și Banat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Mitropolitul Andrei Șaguna și urmașii săi. Statutul Organic;		
1.6. Eparhiile sufragane ale Mitropoliei ortodoxe a Transilvaniei. Învățământul teologic;	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.7. Biserica Unită din Transilvania și încercările de maghiarizare prin Episcopia de Hajdudorog.		
2. Biserica Ortodoxă Română între anii 1918-1948		
2.1. Noua organizare bisericească unitară. Statutul bisericesc din anul 1925. Înființarea Patriarhiei Române. Patriarhii Miron Cristea și Nicodim Munteanu. Alți ierarhi de seamă între 1918-1948.	Prezentare orală Conversație	4 ore
2.2. Învățământul teologic. Activitatea socială și culturală a Bisericii. Legăturile cu alte Biserici creștine.		
3. Biserica Ortodoxă Română în perioada 1948-1989		
3.1. Noua organizare și legislație bisericească sub regimul comunist. Preoți și credincioși români în temnițele comuniste	Prezentare orală Conversație	2 ore
3.2. Patriarhii Justinian, Justin și Teoctist. Canonizarea sfinților români. Diaspora ortodoxă românească.		4 ore
3.3. Învățământul teologic. Literatura teologică și presa bisericească. Legături cu alte Biserici ortodoxe. Implicarea în viața ecumenică.		

4. Biserica Ortodoxă Română după 1989		
4.1. Noul cadru juridic după 1989. Patriarhul Daniel. Legea Cultelor din 2006 și Statutul BOR din 2020.	Prezentare orală Conversație	2 ore
4.2. Învățământul teologic. Activitatea culturală și socială a Bisericii, în parteneriat cu Statul român. Legăturile cu alte Biserici creștine.	Prezentare orală Conversație	4 ore
Bibliografie - Alexandru Moraru, <i>Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000. Biserică, Națiune, Cultură</i>, București, 2006, 2 volume; - Keith Hitchins, <i>Ortodoxie și naționalitate. Andrei Șaguna și românii din Transilvania</i>, București, 1995; - Johann Schneider, <i>Ecleziologia organica a mitropolitului Andrei Șaguna și fundamentele ei biblice, canonice și moderne</i>, Sibiu, 2008; - Paul Brusanowski, <i>Reforma constituțională în Biserica Ortodoxă a Transilvaniei între 1850-1925</i>, Cluj Napoca, 2007; - Idem, <i>Stat și Biserică în Vechea Românie. 1821-1925</i>, Cluj Napoca, 2010; - Idem, <i>Autonomia și constituționalismul în dezbaterile privind unificarea Bisericii Ortodoxe Române. 1919-1925</i>, Cluj Napoca 2007; - Mihai Săsăujan, „Situția mănăstirilor românești după secularizare (a doua jumătate a sec. al XIX-lea și prima jumătate a sec. al XX-lea)”, în <i>Secularizarea averilor bisericești (1863). Motivații și consecințe</i>, București, 2013, pp. 87- 106; - Ioan Moldoveanu, <i>Contribuții la istoria relațiilor Muntelui Athos cu Țările române (anii 1650-1863)</i>, București, 2002; - Nicolae Dobrescu, <i>Istoria Bisericii din România. Studii de istoria Bisericii Române contemporane, vol. I (1850-1895)</i>, București, 1905; - Ion Vicovan, <i>Ioan Irineu Mihălcescu - "Apostol al Teologiei românești"</i>, vol. I, Iași, 2004; - Idem, <i>Ioan Irineu Mihălcescu – un ierarh luptător</i>, vol. II, Iași, 2004; - Idem, „Arhiereul Filaret Scriban (1811-1873)”, în <i>Filaret Scriban Stavropoleos – Scrieri teologice</i>, (ediție îngrijită de Gheorghe Popa, Ion Vicovan și Iulian Moga), Iași, 2010, p. 49-76; - Idem, <i>Mitropolia Moldovei și Sucevei la jumătatea veacului al XX-lea – pagini de istorie</i>, Iași, 2009; - Idem, „Mitropolitul Teoctist al Moldovei (1977-1986, locțiitor până în 1990) – aspecte ale activității pastoral-misionare și culturale”, în <i>Urme în eternitate. Mitropolitul Teoctist al Moldovei și Sucevei</i>, (coord.: PS Calinic Botosaneanul), Iași, 2010, p. 16-66; - George Enache, <i>Ortodoxie și putere politică în România contemporană. Studii și eseuri</i>, București, 2005. - Idem, <i>Patriarhul Justinian și Biserica Ortodoxă Română în anii 1948-1964</i>, Galați 2009; - Idem, <i>Despre curajul de a rosti: Episcopul Nicolae Popovici al Oradiei</i>, Galați 2009 - Nicolae Bocșan, <i>Națiune și confesiune în Transilvania în secolul al XIX.-lea: cazul Mitropoliei române</i>, în "Etnie și confesiune în Transilvania. Secolele XIII-XIX", Oradea, 1994, p. 97-188; - Idem, <i>Ortodocși și uniți în Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea</i>, în "Identitate națională și spirit european. Academicianul Dan Berindei la 80 de ani", București, 2004, p. 597-614; - Liviu Stan, <i>I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și principiul autonomiei Bisericii</i>, Sibiu, 1940; - Ionuț Corduneanu, <i>Autonomia Bisericii Ortodoxe față de Stat în România în perioada 1866-1989</i>, în "Libertate religioasă în context românesc și european. Simpozion internațional, București, 12-13 septembrie 2005", ediție îngrijită de Adrian Lemeni, Florin Frunză și Viorel Dima.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Mitropolii Veniamin Costachi și Andrei Șaguna	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Autocefalia bisericească	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Concordatul cu Vaticanul	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Biserica Ortodoxă Română în timpul regimului comunist	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Patriarhii Justinian Marina, Iustin Moisesescu și Teoctist Arăpașu	expunere sistematică	2
Cultura teologică în sec. al XX-lea	expunere sistematică	2
Discuții pe marginea unor lucrări de seminar	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Bibliografie - Alexandru Moraru, <i>Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000. Biserică, Națiune, Cultură</i>, București, 2006, 2 volume; - Keith Hitchins, <i>Ortodoxie și naționalitate. Andrei Șaguna și românii din Transilvania</i>, București, 1995; - Paul Brusanowski, <i>Reforma constituțională în Biserica Ortodoxă a Transilvaniei între 1850-1925</i>, Cluj Napoca, 2007; - Idem, <i>Stat și Biserică în Vechea Românie. 1821-1925</i>, Cluj Napoca, 2010; - Idem, <i>Autonomia și constituționalismul în dezbaterile privind unificarea Bisericii Ortodoxe Române. 1919-1925</i>, Cluj Napoca 2007;		

6. Mihai Săsăujan, „Situația mănăstirilor românești după secularizare (a doua jumătate a sec. al XIX-lea și prima jumătate a sec. al XX-lea)”, în *Secularizarea averilor bisericești (1863). Motivații și consecințe*, București, 2013, pp. 87- 106;
7. Ioan Moldoveanu, *Contribuții la istoria relațiilor Muntelui Athos cu Țările române (anii 1650-1863)*, București, 2002;
8. Ion Vicovan, *Ioan Irineu Mihălcescu - "Apostol al Teologiei românești"*, vol. I, Iași, 2004;
9. Idem, *Ioan Irineu Mihălcescu - un ierarh luptător*, vol. II, Iași, 2004;
10. Idem, „Arhiereul Filaret Scriban (1811-1873)”, în *Filaret Scriban Stavropoleos - Scrieri teologice*, (ediție îngrijită de Gheorghe Popa, Ion Vicovan și Iulian Moga), Iași, 2010, p. 49-76;
11. Idem, *Mitropolia Moldovei și Sucevei la jumătatea veacului al XX-lea - pagini de istorie*, Iași, 2009;
12. Idem, „Mitropolitul Teoctist al Moldovei (1977-1986, locțiitor până în 1990) - aspecte ale activității pastoral-misionare și culturale”, în *Urme în eternitate. Mitropolitul Teoctist al Moldovei și Sucevei*, (coord.: PS Calinic Botosaneanu), Iași, 2010, p. 16-66;
13. George Enache, *Ortodoxie și putere politică în România contemporană. Studii și eseuri*, București, 2005.
14. Idem, *Patriarhul Justinian și Biserica Ortodoxă Română în anii 1948-1964*, Galați 2009;
15. Idem, *Despre curajul de a rosti: Episcopul Nicolae Popovici al Oradiei*, Galați 2009
16. Nicolae Bocșan, *Națiune și confesiune în Transilvania în secolul al XIX.-lea: cazul Mitropoliei române*, în "Etnie și confesiune în Transilvania. Secolele XIII-XIX", Oradea, 1994, p. 97-188;
17. Idem, *Ortodocși și uniți în Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în "Identitate națională și spirit european. Academicianul Dan Berindei la 80 de ani", București, 2004, p. 597-614;
18. Ionuț Corduneanu, *Autonomia Bisericii Ortodoxe față de Stat în România în perioada 1866-1989*, în "Libertate religioasă în context românesc și european. Simpozion internațional, București, 12-13 septembrie 2005", ediție îngrijită de Adrian Lemeni, Florin Frunză și Viorel Dima.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studiul disciplinei Istoria Bisericii Ortodoxe Române conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc;
- Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV;
- Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric.
- Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
10.5 Seminar/laborator	- examen parțial	scris	35%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen / colocviu ➤ Minim nota 5 la testarea periodică ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Pr. Lect. Univ. Dr. Vârlan Florin

Pr. Asist. Univ. Dr. Puiescu Marian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
PATROLOGIE ȘI LITERATURĂ PATRISTICĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură patristică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					16
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					44
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Istoria Bisericii Universale, Istoria și Spiritualitatea Bizanțului, Teologia Dogmatică, Spiritualitatea ortodoxă
4.2 de competențe	Cunoașterea cunoștințelor de Patrologie și literatură patristică predate în Semestrul I

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul percepe, la nivelul vieții personale, pentru a-l putea îndruma pe cel de lângă el, conceptul patristic τὸ πατερικὸν φρόνημα, adică modul de gândire și de viață al Sfinților Părinți ai Bisericii Ortodoxe, raportându-l la nevoile societății contemporane, în mod argumentat și practic.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Studentul/absolventul analizează sistematic temele patristice specifice teologiei ortodoxe și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută expunerea lor în contextul lumii multiculturale și pluri-religioase.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie	<i>Studentul/absolventul gândește obiectiv și critic, asimilează și respectă concepte și învățături patristice, raportate la conținutul dogmatico-liturgic și canonic al Bisericii Ortodoxe, evitând erori și inovații doctrinare.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Depistarea, dobândirea și recuperarea dinamică a modului de gândire și viață al Sfinților Părinți (τὸ πατερικὸν φρόνημα). Familiarizarea cu viețile, operele și învățăturile Sfinților Părinți și scriitori bisericești. Contextualizarea socio-cultural istorică și decodificare particularităților specifice fiecărui autor patristic studiat.
7.2 Obiectivele specifice	Practicarea de exerciții hermeneutice pe texte patristice, urmărindu-se: - descrierea arhitecturii duhovnicești a ideilor. - racordarea ideilor patristice la tensiunile și căutările omului post-modern. - asimilarea și interiorizarea mesajului patristic cu reale valențe spirituale. - modalitatea de infuzie și cultivare a <i>gândirii și vieții patristice</i> (τὸ πατερικὸν φρόνημα) în ogorul misiunii pastorale. Capacitatea de personalizare a materialului informațional și a ofertei bibliografice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în literatura patristică din cel de al II-lea mileniu: 1.1. Caracteristici. 1.2. Reprezentanți. 1.3. Curente teologice și genuri literare predominante. 1.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
2. Vederea Luminii necreate. 2.1. Sfântul Simeon Noul Teolog (+ 1022) – vocea împotriva instituționalizării Bisericii. 2.2. Sfântul Nichita Stethatos sau Stithatul – teologhisitorul raiului. 2.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
3. Părinții isihăști (I): 3.1. Cuviosul Teolipt al Filadelfiei. 3.2. Sfântul Grigorie Sinaitul. 3.3. Sfântul Grigorie Palama. 3.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
4. Părinții isihăști (II): 4.1. Sfântul Filotei Kokkinos. 4.2. Sfântul Nicolae Cabasila. 4.3. Sfântul Simeon al Tesalonicului. 4.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
5. Părinții antiunioniști: 5.1. Sfântul Marcu Eugenicul. 5.2. Sfântul Maxim Grecul. 5.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
6. Renașterea filocalică din secolele XVIII-XIX (I). 6.1. Sfântul Vasile de la Poiana Mărului. 6.2. Sfântul Paisie Velicickovski. 6.3. Școala paisiană și ecourile ei până în zilele noastre. 6.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore

7. Renașterea filocalică din secolele XVIII-XIX (II). 7.1. Mișcarea Colivazilor sau Colivarilor. 7.2. Sfântul Macarie al Corintului. 7.3. Sfântul Nicodim Aghioritul. 7.4. Sfântul Atanasie de Paros. 7.5. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
8. Teologia patristică în modernitate și post-modernitate. 8.1. Polemica în jurul termenilor patristic, post-patristic și neo-patristic. 8.2. Sfinții contemporani: Sfântul Nectarie din Eghina, Sfântul Paisie Athonitul, Sfântul Porfirie Kafsokalivitul etc. 8.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
Bibliografie: 1. Bădiliță, Cristian, <i>Pe viu despre Părinții Bisericii</i> , Editura Humanitas, București 2003. 2. Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, <i>De la Cina cea de Taină la Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric</i> , traducere de pr. Prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 2004. 3. Idem, <i>Taina Bisericii</i> , traducere Vasile Manea, studiu introductiv de Pr. Dr. Ioan Bizău, Editura Patmos, Cluj Napoca 2002. 4. Cetfericov, Serghe, <i>Paisie, Starețul Mănăstirii Neamțului din Moldova. Viața, învățătura și influența lui asupra Bisericii Ortodoxe</i> , Editura Nemira, București, 2002. 5. Citterio, Elia, <i>Nicodim Aghioritul. Personalitatea – opera – învățătura ascetică și mistică</i> , Editura Deisis, Sibiu, 2001. 6. Coman, Pr. Prof. Ioan G., <i>Patrologie</i> , vol. I-III, București 1984, 1985, 1987. 7. Felmy, Karl Christian, <i>Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane</i> , introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 1999. 8. <i>Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși</i> , trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu 1946-1948; vol. V-XII, București 1975-1991. 9. Florovsky, Georges, <i>Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie</i> , Editura Patmos, Cluj-Napoca 2009. 10. Karaisaridis, Pr. Konstantinos, <i>Viața și opera Sf. Nicodim Aghioritul</i> , Editura Anastasia, București, 2000. 11. Krivoscheine, Arhiep. Basile, <i>În lumina lui Hristos. Sfântul Simeon Noul Teolog (949-1022). Viața – Spiritualitatea – Învățătura</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997. 12. Lafont, Ghislain, <i>O istorie teologică a Bisericii. Itinerar, forme, modele</i> , traducere de Maria Cornelia Ică jr., prezentare de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu 2003. 13. Meyendorff, Pr. John, <i>Sfântul Grigorie Palamas și mistică ortodoxă</i> , Editura Humanitas, București, 2007. 14. Moreschini, Claudio / Norelli, Enrico, <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i> , vol. I, <i>De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare</i> , traducere de Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciu, Editura Polirom, Iași 2001; vol. II/1, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i> , Editura Polirom, Iași 2004; vol. II/2, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i> , traducere de Hanibal Stănculescu, Editura Polirom, Iași 2004. 15. Moreschini, Claudio, <i>Istoria filosofiei patristice</i> , Editura Polirom, Iași 2009. 16. Pelikan, Jaroslav, <i>Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)</i> , traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2004; <i>II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)</i> , traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași 2005; <i>III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)</i> , traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2006; <i>IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)</i> , traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2006; <i>V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)</i> , traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2008. 17. Sfântul Grigorie Palama, <i>Omilii</i> , 1-3, Editura Anastasia, București, 2000, 2004, 2007. 18. Idem, <i>Scrieri</i> , I-II, Editura Deisis, Sibiu, 2009, 2005. 19. Idem, <i>Opere complete</i> , II, Editura Gândul Aprins, București, 2013. 20. Sfântul Marcu Evghenicul, <i>Opere</i> , I-II, Editura Pateres, București, 2009; Editura Gândul Aprins, București, 2014. 21. Sfântul Nicolae Cabasila, <i>Despre viața în Hristos</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009. 22. Idem, <i>Tâlcuirea dumnezeieștii Liturghii</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011. 23. Sfântul Simeon al Tesalonicului, <i>Erminia dumnezeiescului Simbol al credinței ortodoxe</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010. 24. Sfântul Simeon Noul Teolog, <i>Scrieri</i> , I-IV, Editura Deisis, Sibiu, 2001, 2003, 2001, 2006. 25. Taft, Robert F., <i>Ritul bizantin</i> , traducere din limba engleză de Dumitru Vanca și Alin Mehes, Editura Reîntregirea, Alba Iulia 2008. 26. Teolipt al Filadelfiei, <i>Despre viața ascunsă în Dumnezeu. Cuvinte duhovnicești, imne și scrisori</i> , Editura Deisis, Sibiu, 2010. 27. Voicu, Arhid. Prof. Dr. Constantin, <i>Patrologie</i> , I-III, Editura Basilica, București 2009, 2010. 28. Voicu, Arhid. Prof. Univ. Dr. Constantin, Colda, Pr. Lect. Univ. Dr., <i>Patrologie</i> , I-III, Editura Basilica, București, 2015. 29. von Campenhausen, Hans, <i>Părinți greci ai Bisericii</i> , traducere din germană de Maria-Magdalena Angheliescu, Editura Humanitas, București 2005. 30. Idem, <i>Părinți latini ai Bisericii</i> , vol. I-II, traducere de Maria-Magdalena Angheliescu, Editura Humanitas, București 2005.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Sfântul Simeon Noul Teolog și reperele vieții duhovnicești. 1.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 1.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți;	4 ore

	- lucrări practice.	
2. Sfântul Maxim Kafsokalivitul. 2.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 2.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 oră
3. Mișcarea isihastă din secolul al XIV-ea. 3.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 3.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
4. Mișcările de unire cu Roma și apărarea credinței ortodoxe față de inovațiile romano-catolice în secolul al XV-lea. 4.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologic-liturgice. 4.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 oră
5. Renașterea filocalică din secolele XVIII-XIX în Țările Române. 5.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 5.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
6. Sfântul Vasile de la Poiana Mărului și rolul rugăciunii lui Iisus pentru omul contemporan. 6.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 6.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
7. Mișcarea Sfinților Colivazi sau Colivari. 7.1. Continua sau rara Dumnezeiasca Împărtășanie. 7.2. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 7.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
8. Sfinții contemporani: Sfântul Nectarie din Eghina, Sfântul Paisie Athonitul, Sfântul Porfirie Kafsokalivitul etc. 8.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 8.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore

Bibliografie:

1. Bădiliță, Cristian, *Pe viu despre Părinții Bisericii*, Editura Humanitas, București 2003.
1. Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, *De la Cina cea de Taină la Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric*, traducere de pr. Prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 2004.
2. Idem, *Taina Bisericii*, traducere Vasile Manea, studiu introductiv de Pr. Dr. Ioan Bizău, Editura Patmos, Cluj Napoca 2002.
3. Cetfericov, Serghe, *Paisie, Starețul Mănăstirii Neamțului din Moldova. Viața, învățătura și influența lui asupra Bisericii Ortodoxe*, Editura Nemira, București, 2002.
4. Citterio, Elia, *Nicodim Ahgioritul. Personalitatea – opera – învățătura ascetică și mistică*, Editura Deisis, Sibiu, 2001.
5. Coman, Pr. Prof. Ioan G., *Patrologie*, vol. I-III, București 1984, 1985, 1987.
6. Felmy, Karl Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 1999.
7. *Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu 1946-1948; vol. V-XII, București 1975-1991.
8. Florovsky, Georges, *Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie*, Editura Patmos, Cluj-Napoca 2009.
9. *Împărtășirea continuă cu Sfintele Taine. Dosarul unei controverse, mărturiile Tradiției*, Studiu introductiv și traducere de diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2006.
10. Karaisaridis, Pr. Konstantinos, *Viața și opera Sf. Nicodim Aghioritul*, Editura Anastasia, București, 2000.
11. Krivoscheine, Arhiep. Basile, *În lumina lui Hristos. Sfântul Simeon Noul Teolog (949-1022). Viața – Spiritualitatea – Învățătura*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997.
12. Lafont, Ghislan, *O istorie teologică a Bisericii. Itinerar, forme, modele*, traducere de Maria Cornelia Ică jr., prezentare de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu 2003.
13. Meyendorff, Pr. John, *Sfântul Grigorie Palamas și mistica ortodoxă*, Editura Humanitas, București, 2007.
14. Moreschini, Claudio / Norelli, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, *De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare*, traducere de Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciuc, Editura Polirom, Iași 2001; vol. II/1, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, Editura Polirom, Iași 2004; vol. II/2, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, traducere de Hanibal Stănculescu, Editura Polirom, Iași 2004.
15. Moreschini, Claudio, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași 2009.
16. Pelikan, Jaroslav, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2004; *II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)*, traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași 2005; *III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2006; *IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)*, traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2006; *V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)*, traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2008.
17. Sfântul Grigorie Palama, *Omilii*, 1-3, Editura Anastasia, București, 2000, 2004, 2007.
18. Idem, *Scrieri*, I-II, Editura Deisis, Sibiu, 2009, 2005.
19. Idem, *Opere complete*, II, Editura Gândul Aprins, București, 2013.
20. Sfântul Marcu Evghenicul, *Opere*, I-II, Editura Pateres, București, 2009; Editura Gândul Aprins, București, 2014.
21. Sfântul Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București,

- 2009.
22. Idem, *Tâlcuirea dumnezeieștii Liturghii*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011.
 23. Sfântul Simeon al Tesalonicului, *Erminia dumnezeiescului Simbol al credinței ortodoxe*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010.
 24. Sfântul Simeon Noul Teolog, *Scrieri*, I-IV, Editura Deisis, Sibiu, 2001, 2003, 2001, 2006.
 25. Teolipt al Filadelfiei, *Despre viața ascunsă în Dumnezeu. Cuvinte duhovnicești, imne și scrisori*, Editura Deisis, Sibiu, 2010.
 26. Vasile de la Poiana Mărului, *Introducere în rugăciunea lui Iisus și isihasm*, Editura Deisis, 2009.
 27. Voicu, Arhid. Prof. Dr. Constantin, *Patrologie*, I-III, Editura Basilica, București 2009, 2010.
 28. Voicu, Arhid. Prof. Univ. Dr. Constantin, Colda, Pr. Lect. Univ. Dr., *Patrologie*, I-III, Editura Basilica, București, 2015.
 29. von Campenhausen, Hans, *Părinți greci ai Bisericii*, traducere din germană de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005.
 30. Idem, *Părinți latini ai Bisericii*, vol. I-II, traducere de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Patrologie și literatură patristică este absolut necesară, în consecință, obligatorie pentru dezvoltarea vieții duhovnicești a celor ce doresc să slujească la Sfântul Altar sau să le împărtășească învățătura Bisericii Ortodoxe tuturor credincioșilor, indiferent de vârstă și gen, prin intermediul educației moral-religioase din școlile publice și de stat ale României.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	oral	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
MUZICĂ BISERICESCĂ ȘI RITUAL
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				MUZICĂ BISERICEASCĂ ȘI RITUAL			
2.2 Titularul activităților de curs				Lect. Dr. Vlădăreanu Mihail			
2.3 Titularul activităților de seminar				Lect. Dr. Vlădăreanu Mihail			
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					47
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Muzică	
4.2 de competențe	Aptitudini muzicale	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs/După caz, platforme electronice de comunicare	
-------------------------------	--	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar/După caz, platforme electronice de comunicare
--	---

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe (<i>Rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. Pot fi teoretice și/sau faptice</i>)
Studentul/absolventul descrie și clasifică ceremoniile și ritualurile liturgice atât din perspectiva săvârșitorului ritualului (diacon, preot) cât și din perspectiva cântărețului bisericesc (cunoașterea rânduiei tipiconale, muzicale și de practică bisericească de strănă)
6.2 Aptitudini (<i>Capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza know-how pentru a duce la îndeplinire sarcini și a rezolva probleme. Aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente)</i>)
Studentul/absolventul oficiază acte de ritual și utilizează textele liturgice sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, utrenia, vecernia, botezul, slujba înmormântării dar și alte ceremonii religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie (<i>Capacitatea cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale</i>)
Studentul/absolventul (sub condiția hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcție ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea și tipul de rituri și ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice și în funcție de realitățile și nevoile individuale și comunitare. Misiunea de propovăduire a credinței ortodoxe și prin intermediul muzicii bisericești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Însușirea cântării practice în cele opt glasuri bisericești - Cântările specifice Sfintelor Taine și Ierurgiilor - Aplicabilitatea continuă a gramaticii muzicii psaltice - Aplicabilitatea continuă a noțiunilor de teorie muzicală liniară - Explicarea și interpretarea textelor de muzică psaltică - Explicarea și interpretarea textelor de muzică liniară
7.2 Obiectivele specifice	Însușirea unor cântări religioase mai accesibile și aplicarea lor în serviciile religioase: Sfânta Liturghie, Uthrenia, Vecernia etc..

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Recapitularea unor aspecte legate de cântările celor opt glasuri la Uthrenie	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților	1 oră
Muzica bisericească din Transilvania în timpul Mitropolitului Andrei Șaguna		1 oră
Muzica bisericească corală din Transilvania		1 oră
Cântări calofonice la Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur		1 oră
Alte răspunsuri la Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur		1 oră
Chinonice speciale la sărbătorile împărătești: Bobotează, Întâmpinarea Domnului		1 oră
Chinonice Patimilor		1 oră
Heruvice speciale		1 oră
Axioane la Praznicele Împărătești I (în variantă psaltică și transilvăneană)		1 oră
Axioane la Praznicele Împărătești II (în variantă psaltică și transilvăneană)		1 oră
Axioane la Praznicele Împărătești III (în variantă psaltică și transilvăneană) Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților		1 oră
Rânduiei tipiconale specifice în Săptămâna Patimilor		1 oră
Rânduiei tipiconale la Slujba Învierii		1 oră

Cântări la sărbătorile Înălțării Domnului și ale Rusaliilor		1 oră
Bibliografie: - Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - <i>Cântările Sf. Liturghii și alte cântări bisericești</i>. București, 1992. - Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L. Croitoru - <i>Gramatica muzicii bisericești psaltice</i> - stadiu comparativ cu notația liniară. - Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, <i>Istoria muzicii bisericești la români</i>, Editura Basilica, București, 2010 - Vasile Stanciu, <i>Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu</i>, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010 <i>Noul Idiomelar</i>, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu) <i>Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a</i>, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011. - Dimitrie Cunțanu, <i>Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri</i>, Viena, 1890 și Sibiu 1943 - Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, <i>Slujbele sfinților români din Transilvania</i>, Cluj, 1990. - Pr.Vasile Grăjdian, <i>Elemente de cântare bisericească și tipic</i>, Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996 - As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, <i>Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriak și Ioan D. Chirescu</i>, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Exerciții aplicative de mănuire a Triodului și Penticostarului	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților	1 oră
Aspecte generale legate de oralitatea cântării bisericești		1 oră
Audiții muzicale din creația compozitorilor: Gheorghe Dima, Timotei Popovici, Augustin Bena, Gheorghe Șoima		1 oră
Priceasna și locul ei în cultul Bisericii Ortodoxe		1 oră
Aprofundarea cântărilor învățate la cursul anterior		1 oră
Aprofundarea cântărilor învățate la cursul anterior		1 oră
Aprofundarea cântărilor învățate la cursul anterior		1 oră
Aprofundarea cântărilor învățate la cursul anterior		1 oră
Aprofundarea cântărilor învățate la cursul anterior		1 oră
Aprofundarea cântărilor învățate la cursul anterior		1 oră
Exerciții aplicative la cântările din Săptămâna Patimilor		1 oră
Exerciții aplicative la cântările Învierii Domnului		1 oră
Cântări aplicative la sărbătorile Înălțării Domnului și ale Rusaliilor		1 oră
Bibliografie: - Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - <i>Cântările Sf. Liturghii și alte cântări bisericești</i>. București, 1992. - Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L. Croitoru - <i>Gramatica muzicii bisericești psaltice</i> - stadiu comparativ cu notația liniară. - Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, <i>Istoria muzicii bisericești la români</i>, Editura Basilica, București, 2010 - Vasile Stanciu, <i>Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu</i>, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010 <i>Noul Idiomelar</i>, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu) <i>Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a</i>, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011. - Dimitrie Cunțanu, <i>Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri</i>, Viena, 1890 și Sibiu 1943 - Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, <i>Slujbele sfinților români din Transilvania</i>, Cluj, 1990. - Pr.Vasile Grăjdian, <i>Elemente de cântare bisericească și tipic</i>, Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996 - As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, <i>Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriak și Ioan D. Chirescu</i>, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina modelează aptitudinile necesare săvârșirii cultului creștin ortodox, condiție fundamentală viitorilor slujitori ai Bisericii. În același timp, disciplina oferă cunoștințe muzicale esențiale viitorilor profesori de Religie din învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen	-	70%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
	- testarea periodică prin lucrări de control		5%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	-	-
	- evaluarea finală	oral	20%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului		
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la colocviu			
➤ Minim nota 5 la testarea continuă			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Titularul de aplicații
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
LIMBA GREACĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba greacă						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					-
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria culturii și civilizației antice grecești, Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Spiritualitatea ortodoxă, Limba latină, Patrologie și literatură patristică, Teologia Dogmatică.
4.2 de competențe	Capacitatea de a învăța o limbă străină. Deținerea cunoștințelor de Limbă greacă clasică predate în Anul I de student la Facultatea de Teologie Ortodoxă.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe <i>Studentul/absolventul cunoaște alfabetul limbii grecești vechi, diftongii, pronunția specifică, vocabularul și expresii specifice limbajului teologic creștin ortodox.</i>
6.2 Aptitudini <i>Sudentul/absolventul aplică normele lingvistice în limba greacă veche, utilizează corect limba greacă în exprimarea orală și scrisă, înțelege și analizează texte de specialitate, deprinde și utilizează termeni specifici domeniului teologiei creștine ortodoxe.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie <i>Studentul/absolventul utilizează autonom expresii și cuvinte adecvate în producerea textelor orale și scrise, specifice limbii grecești vechi, evaluează și traduce texte grecești, demonstrează inițiativă și autonomie în perfecționarea continuă a competențelor lingvistice.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Însușirea alfabetului, a vocabularului și a flexiunii limbii grecești vechi în vederea accesului la textele literare dogmatice, liturgice și canonice necesare înțelegerii din izvoare a noțiunilor teologice.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea automatismelor de limbă necesare comunicării în limba greacă. Formarea deprinderilor de traducere din și în limba greacă veche, cu scopul utilizării textelor specifice literare, scripturistice și patristice. Apropierea de limba greacă nouă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Dativul (I): 1.1. Dativul propriu-zis: caz al atribuirii, al destinației, al interesului, posesiv, de agent, etic/expletiv, <i>iudicantis</i> .	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
2. Dativul (II): 2.1. Dativul locativ, cu valori preluate de la locativul din limba indo-europeană, în spațiu și timp. 2.2. Dativul instrumental, cu valoare preluată de la instrumentalul indo-european: sociativ/comitativ, instrumental, modal, al cauzei, al măsurii sau al diferenței. 2.3. Dativ după verbele prefixate.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
3. Acuzativul: 3.1. Vechile valori ale acuzativului, indicând obiectul, suprafața sau ținta acțiunii. 3.2. Acuzativul complement direct, intern, de relație și dublu acuzativ, al extensiunii în timp și spațiu, adverbial.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
4. Complementul circumstanțial de loc: 4.1. Corespondent al întrebărilor: <i>unde, încotro, de unde, pe unde, până unde</i> .	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
5. Complementul circumstanțial de timp: 5.1. Corespondent al întrebărilor: <i>când, de când, până când, cât timp</i> .	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
6. Sintaxa frazei (I): 6.1. Sintaxa, parataxa și alte tipuri de coordonare, hipotaxa.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte	1 oră

6.2. Structurile participiale și valorile acestora.	cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	
7. Sintaxa frazei (II): 7.1. Fraza prin coordonare: 7.1.1. tipuri de propoziții: principale, secundare. 7.1.2. tipuri de coordonare.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
8. Sintaxa frazei (III): 8.1. Fraza prin subordonare: 8.1.1. Subordonate completive cu <i>ὅτι, ὡς, ὅπως</i> . 8.1.2. Subordonate infinitivale. 8.1.3. Subordonate interogative indirecte. 8.1.4. Subordonate circumstanțiale de timp, comparative, cauzale, condiționale, finale, consecutive și concesive. 8.1.5. Subordonate relative. 8.2. Stilul: 8.2.1. Direct. 8.2.2. Indirect. 8.2.3. Indirect-liber.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
Bibliografie: 1. Bailly, A., <i>Dictionnaire grec-français</i> , Librairie Hachette, Paris, 1930. 2. Balmuș, C. / Graur, A., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1936. 3. Chantraine, P., <i>Morfologie historique du grec</i> , Paris, 1947. 4. Chassang, A., <i>Nouvelle grammaire grecque</i> , Garnier, Paris, 1889. 5. Chira, Vasile, <i>Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia</i> , Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006. 6. <i>Dicționar grec-român al Noului Testament</i> de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999. 7. <i>Dicționar grec-român</i> , întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929. 8. Duhoux, Y., <i>Introduction aux dialects grecs anciens</i> , Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983. 9. Georgescu, Constantin, <i>Manual de greacă biblică</i> , Ed. Nemira, București, 2011. 10. Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, <i>Dicționar grec-român</i> , Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012. 11. Ionescu Vasile, Ștefănescu N., <i>Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole</i> . Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71. 12. Lejeune, M., <i>Traite de phonétique grecque</i> , Paris, 1947. 13. <i>Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice</i> (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993. 14. Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, <i>Manual de limba elină</i> . Litografia și tipografia Învățăământului, București, 1958. 15. Meillet, A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i> , Paris, 1936. 16. Migne, J. P. <i>Patrologie Coursus Completus (Series graeca)</i> , Paris, 1844-1866. 17. <i>Novum Testamentum Graece et Latine</i> , Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963. 18. Pop, Ovidiu, <i>Limba Greacă veche</i> , Ed. Antet, București, 2002. 19. Riemann, G. / Goelser, H, <i>Grammaire grecque complète</i> , Paris, 1926. 20. <i>Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs</i> , Deutsche Bibelgesellschaft, 1979. 21. Sergheev, V., <i>Istoria Greciei antice</i> , București, 1951. 22. Simensky, Th., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1953. 23. Ștef, A., F., <i>Manual de Greacă Veche</i> , Ed. Humanitas, București, 1996. 24. Terracina, F., <i>Verbi Greci</i> , Garzanti Editore, 1994. 25. Tipei, F. John, <i>Limba greacă a Noului Testament</i> , Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994. 26. Δημητράκου, Δ., <i>Μέγα Λεξικόν ὅλης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Δημοτική. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνική. Μεταγενέστερα. Αρχαία</i> , τόμ. Α' -ΙΕ', Έκδόσεις Δομή, Αθήναι, 1953. 27. Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, <i>Ἡ Σύνταξη τοῦ Αρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου</i> , Αθήνα, 2004.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Dativul (I): 1.1. Dativul propriu-zis: caz al atribuirii, al destinației, al interesului, posesiv, de agent, etic/expletiv, <i>iudicantis</i> .	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
2. Dativul (II): 2.1. Dativul locativ. 2.2. Dativul instrumental. 2.3. Dativ după verbe prefixate.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică;	1 oră

	- observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	
3. Acuzativul: 3.1. Vechile valori ale acuzativului, indicând obiectul, suprafața sau ținta acțiunii. 3.2. Acuzativul complement direct, intern, de relație și dublu acuzativ, al extensiunii în timp și spațiu, adverbial.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
4. Complementul circumstanțial de loc: 4.1. Corespondet al întrebărilor: <i>unde, încotro, de unde, pe unde, până unde</i> .	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
5. Complementul circumstanțial de timp: 5.1. Corespondent al întrebărilor: <i>când, de când, până când, cât timp</i> .	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
6. Sintaxa frazei (I): 6.1. Sintaxa, parataxa și alte tipuri de coordonare, hipotaxa. 6.2. Structurile participiale și valorile acestora.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
7. Sintaxa frazei (II): 7.1. Fraza prin coordonare: 7.1.1. tipuri de propoziții: principale, secundare. 7.1.2. tipuri de coordonare.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
8. Sintaxa frazei (III): 8.1. Fraza prin subordonare: 8.1.1. Subordonate complementive cu <i>ὅτι, ὡς, ὅπως</i> . 8.1.2. Subordonate infinitivale. 8.1.3. Subordonate interogative indirecte. 8.1.4. Subordonate circumstanțiale de timp, comparative, cauzale, condiționale, finale, consecutive și concesive. 8.1.5. Subordonate relative. 8.2. Stilul: 8.2.1. Direct. 8.2.2. Indirect. 8.2.3. Indirect-liber.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
Bibliografie: 1. Bailly, A., <i>Dictionaire grec-francais</i> , Librairie Hachette, Paris, 1930. 2. Balmuş, C. / Graur, A., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1936. 3. Chantraine, P., <i>Morfologie historique du grec</i> , Paris, 1947. 4. Chassang, A., <i>Nouvelle grammaire grecque</i> , Garnier, Paris, 1889. 5. Chira, Vasile, <i>Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia</i> , Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006. 6. <i>Dicționar grec-român al Noului Testament</i> de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999. 7. <i>Dicționar grec-român</i> , întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929. 8. Duhoux, Y., <i>Introduction aux dialects grecs anciens</i> , Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983. 9. Georgescu, Constantin, <i>Manual de greacă biblică</i> , Ed. Nemira, București, 2011. 10. Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, <i>Dicționar grec-român</i> , Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012. 11. Ionescu Vasile, Ștefănescu N., <i>Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole</i> . Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71. 12. Lejeune, M., <i>Traite de phonetique grecque</i> , Paris, 1947. 13. <i>Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice</i> (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993. 14. Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, <i>Manual de limba elină</i> . Litografia și tipografia Învățămintului, București, 1958. 15. Meillet, A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i> , Paris, 1936. 16. Migne, J. P. <i>Patrologie Coursus Completus (Series graeca)</i> , Paris, 1844-1866.		

17. *Novum Testamentum Graece et Latine*, Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963.
18. Pop, Ovidiu, *Limba Greacă veche*, Ed. Antet, București, 2002.
19. Riemann, G. / Goelser, H, *Grammaire greque complete*, Paris, 1926.
20. *Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs*, Deutsche Bibelgesellschaft, 1979.
21. Sergheev, V., *Istoria Greciei antice*, București, 1951.
22. Simensky, Th., *Gramatica Limbii grecești*, București, 1953.
23. Ștef, A., F., *Manual de Greacă Veche*, Ed. Humanitas, București, 1996.
24. Terracina, F., *Verbi Greci*, Garzanti Editore, 1994.
25. Tipei, F. John, *Limba greacă a Noului Testament*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994.
26. Δημητράκου, Δ., *Μέγα Λεξικόν ὅλης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Δημοτική. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνική. Μεταγενέστερα. Αρχαία*, τόμ. Α' -ΙΕ', Εκδόσεις Δομή, Αθήναι, 1953.
27. Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, *Η Σύνταξη τοῦ Αρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου*, Αθήνα, 2004.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Limbă greacă clasică sau veche este necesară celui ce dorește să aprofundeze studiile teologice și, prin urmare, învățătura Bisericii Ortodoxe, deoarece reprezintă un instrument de lucru prin care pot fi abordate documente și texte de bază în limba originală, adică în limba greacă. În același timp, însușirea acestei limbi contribuie la buna înțelegere a termenilor și conceptelor specifice învățăturii creștine ortodoxe, precum și la aprofundarea limbii române. Un alt avantaj este că limba greacă clasică aduce dezvoltarea gândirii și a capacității de memorare, pe de o parte, iar pe de altă parte, ușurează învățarea limbii grecești moderne.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	colocviu	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
ISTORIA FILOSOFIEI
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE PASTORALĂ
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA FILOSOFIEI						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. conf. dr. Sorin Bute						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. Cîrstea Cosmin Iulian						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Op.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					2
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Teologie Dogmatică; Teologie Morală; Studiul Vechiului Testament; Studiul Noului Testament
4.2 de competențe	Analizarea și investigarea conceptelor prin intermediul cărora abordăm și înțelegem lumea.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
-------------------------------	---

5.2 de desfășurare a seminarului /laboratorului	Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
---	---

6.Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor filosofice și teologice (expunere verbală și scrisă) Identificarea și analizarea textelor filosofice în original și traduceri Enunțarea principiilor filosofice și a valorilor științifice și spirituale promovate de filosofi Gestionarea metodelor și mijloacelor de comunicare a valorilor filosofice în contextul intercultural actual Implementarea valorilor filosofice cu scopul de a răspunde problemelor concrete de viață.
Competențe transversale	Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate pastorală și didactică, pe baza principiilor științifice și metodologice, a normelor și valorilor filosofice și religios-morale. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse teme filosofice și teologice Aplicarea tehnologiilor informației și utilizarea limbilor străine în cunoașterea și aprofundarea textelor filosofice cu adaptare la pregătirea profesională continuă, prin actualizarea conținutului învățării

7.Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Sublinierea importanței dialogului în vederea consolidării stabilității europene.
7.2 Obiectivele specifice	Evidențierea contribuției religiei la viața societății în Europa unită. Prezentarea drepturilor și libertăților europene din perspectiva Bisericii Ortodoxe din România.

8.Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Philon și gnosticii. Gnosticii. Biserica Alexandrină; Școala Catehetică; Titus Flavius Clemens.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
2. Clement: Creația; Originea răului; Liberul arbitru; Doctrina păcatului originar; Credința și harul; Botezul nașterii din nou; Biserica; Eshatologia.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
3. Origen: Viața și caracterul său; Operele; Alegoria; Natura lui Dumnezeu; Sfânta Treime; Întruparea; Creația; Cele patru revelații (Legea naturală, Legea lui Moise, Evanghelia, Evanghelia veșnică); Împlinirea tuturor lucrurilor;	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
4. Reforma lumii păgâne; Monoteismul oriental; Filosofii: Pitagoreicii, Platonicienii Trinitarieni, Platonicienii unitarieni.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
5. Plotin și influența sa în lumea târzie a antichității.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
6. Exegeza Alexandrină; Doctrină specială; Paulinismul; Liberul arbitru și harul; Răscumpărarea; Învierea; Apocatastaza; Chietismul; Meritele Alexandrinelor.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
7. Ultimele reprezentări ale filosofiei antice de limbă greacă. Iamblichos. Proclus. Dionisie Areopagitul și influența sa în lumea Evului Mediu.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2

Bibliografie:

- Nicolae Balca , *Istoria Filosofiei Antice*, EIBM al BOR, București, 1982.
- Jacqueline Russ, *Istoria Filosofiei. I Gândiri Fondatoare*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2000.
- Gheorghe Vlăduțescu , *O Enciclopedie a Filosofiei Grecești*, Ed. Paideia, București, 2001.
- ****Istorie filosofică , Filosofia antică*, vol. I și II, ediție revăzută și adăugită de Octavian Nistor, editura Minerva, București, 1975.
- ****Antologie platoniciană Socrate și omul. Chipul lui Socrate în dialogurile lui Platon*, Editura Humanitas, București, 1996.
- *Filosofia greacă până la Platon*, vol. I, 1, 2, Editura științifică și Enciclopedică, București, 1979, vol. II,

1.2, 1984. - <i>Aristotel – Metafizică</i> , Editura Iri, București, 1996. - Hegel, G., W. F. – <i>Prelegeri de istorie a filosofiei</i> , vol. I, Editura Academiei, București, 1963. - Mareș, P., - <i>Introducere în filosofie</i> . Ediția a II- a revăzută și adăugită, Editura Domino, 1997. - Diogenes Laertios, <i>Despre viețile și doctrinele filosofilor</i> , Editura Polirom, Iași, 1997. - Denis Huisman, <i>Dicționar de opere majore ale filosofiei</i> , Editura enciclopedică, București, 2001. - W.K.C. Guthrie, <i>O istorie a filosofiei grecești</i> , vol. 1 + 2, Editura Teora, Colecția Universitatis, 1999.		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice referitoare la Philon și gnostici, Biserica Alexandrină; Școala Catehetică; Titus Flavius Clemens.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
2. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice referitoare la Clement: Creația; Originea răului; Liberul arbitru; Doctrina păcatului originar; Credința și harul; Botezul nașterii din nou; Biserica; Eshatologia.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
3. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice referitoare la Origen: Viața și caracterul său; Operele; Alegoria; Natura lui Dumnezeu; Sfânta Treime; Întruparea; Creația; Cele patru revelații (Legea naturală, Legea lui Moise, Evanghelia, Evanghelia veșnică); Împlinirea tuturor lucrurilor;	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
4. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice referitoare la reforma lumii păgâne; Monoteismul oriental; Filosofii: Pitagoreicii, Platonicienii Trinitarieni, Platonicienii unitarieni.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
5. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice referitoare la Plotin și influența sa în lumea târzie a antichității.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
6. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice referitoare la exegeza Alexandrină; Doctrine speciale; Paulinismul; Liberul arbitru și harul; Răscumpărarea; Învierea; Apocatastaza; Chietismul; Meritele Alexandrinelor.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
7. Analiză și interpretare pe texte din izvoarele filosofiei clasice referitoare la ultimele reprezentări ale filosofiei antice de limbă greacă. Iamblichos. Proclus. Dionisie Areopagitul și influența sa în lumea Evului Mediu.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți; lucrări practice.	2
Bibliografie: - Nicolae Balca , <i>Istoria Filosofiei Antice</i> , EIBM al BOR, București, 1982. Jacqueline Russ, <i>Istoria Filosofiei. I Gândiri Fondatoare</i> , Ed. Univers Enciclopedic, Bucuresti, 2000. - Gheorghe Vlăduțescu , <i>O Enciclopedie a Filosofiei Grecești</i> , Ed. Paideia, București, 2001. - *** <i>Istorie filosofică , Filosofia antică</i> , vol. I și II, ediție revăzută și adăugită de Octavian Nistor, editura Minerva, București, 1975. - *** <i>Antologie platoniciană Socrate și omul. Chipul lui Socrate în dialogurile lui Platon</i> , Editura Humanitas, București, 1996. - <i>Filosofia greacă până la Platon</i> , vol. I, 1, 2, Editura științifică și Enciclopedică, București, 1979, vol. II, 1.2, 1984. - <i>Aristotel – Metafizică</i> , Editura Iri, București, 1996. - Hegel, G., W. F. – <i>Prelegeri de istorie a filosofiei</i> , vol. I, Editura Academiei, București, 1963. - Mareș, P., - <i>Introducere în filosofie</i> . Ediția a II- a revăzută și adăugită, Editura Domino, 1997. - Diogenes Laertios, <i>Despre viețile și doctrinele filosofilor</i> , Editura Polirom, Iași, 1997. - Denis Huisman, <i>Dicționar de opere majore ale filosofiei</i> , Editura enciclopedică, București, 2001. - W.K.C. Guthrie, <i>O istorie a filosofiei grecești</i> , vol. 1 + 2, Editura Teora, Colecția Universitatis, 1999.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Această disciplină sondează domeniul cunoașterii de o manieră istorică (cronologică) pornind de la analiza celor mai generale și abstracte trăsături ale lumii și până la categoriile de bază cu care gândim: minte, materie, relație, dovadă, adevăr, etc. cu dezideratul ca

implementarea valorilor filosofice să contribuie la trasarea unor căi pentru soluționarea problemelor concrete de viață.

10.Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	examen oral	50 %
	prezență		5%
	evaluare periodică		-
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	examinare continuă	20 %
	prezență		5%
	evaluare lucrare de seminar	oral	20 %
10.6 Standard minim de performanță: -50 % prezență la activitatea didactică, -minim nota 5 la examen/colocviu, -minim 5 la examinarea continuă de la seminar -minim 5 la prezentarea lucrării de seminar			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. conf. dr. Sorin Bute

Titularul de aplicații
Asist. univ. dr. Cosmin Cîrstea

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE**

FIȘA DISCIPLINEI

Limba Latină

Anul. univ. 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UVT
1.2 Facultatea/Departamentul	Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba Latină						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. dr. Alexandru-Corneliu ARION						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Cosmin Iulian CÎRSTEA						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 din care: curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria literaturii universale antice
4.2 de competențe	Gramatica limbii române

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	➤ Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic; ➤ Împietirea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproietorului
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	➤ Dialoguri libere, în special la seminare, pentru stimularea interesului studenților.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Asimilarea de informații prin învățare, legate de însușirea și utilizarea corectă a vocabularului creștin - tehnic, instituțional-ecclesiastic (teologic, canonic, liturgic), biblic și patristic - și a specificității acestuia;</i>
-----------------------	--

6.2 Aptitudini Capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza însușirea elementelor structurale ale cuvântului, a rolului și a funcționalității lor în marcarea și deciptarea sensurilor pe care le mediază
6.3. Responsabilitate și autonomie Capacitatea cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Consolidarea cunoștințelor, abilităților și competențelor deja dobândite privitoare la vocabular, fonetică, morfologie și sintaxă latină, și îmbogățirea acestora cu noi elemente, necesare abordării, parcurgerii și înțelegerii adecvate a textelor creștine ➤ deprinderea principiilor metodologice de bază privind analiza, interpretarea și traducerea corectă (gramaticală și literară) a unui text; ➤ augmentarea deprinderilor de analiză și comentare teologică prin coroborarea acestora cu perspectiva filologică.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Evidențierea și recunoașterea elementelor structurale specifice diferitelor tipuri de propoziții și a intercorelărilor sintactice dintre acestea la nivelul frazei. ➤ Însușirea elementelor de bază ale tehnicii de interpretare, de traducere și comentare a textului latin ➤ Familiarizarea studenților cu diferite „forme” și „conținuturi” de limbă și literatură latină creștină cu grad de dificultate corespunzător nivelului pregătirii inițiale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Sintaxa formelor cazuale ale numelor – valori, funcții și subfuncții ; modalități de traducere.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Valorile Nominativului , funcții și subfuncții determinate de aceste valori	Prelegere, dezbateri	2 ore
Valorile Genitivului ; funcțiile principale și întrebuintările sintactice secundare și terțiare ale Genitivului; Genitivul adnominal și genitivul adverbial	Prelegere, dezbateri	2 ore
Valorile Dativului - exprimarea acestora în plan sintactic; utilizări speciale ale Dativului	Prelegere, dezbateri	2 ore
Ablativul – casus Latinus ;Valorile indo-europene ale Ablativului și exploatarea acestora în plan sintactic	Prelegere, dezbateri	2 ore
Sintaxa propoziției – Funcțiile principale, secundare și terțiare ale Acuzativului ; raportul dintre funcțiile sintactice și valorile de bază ale acestuia	Prelegere, dezbateri	2 ore
Sintaxa propoziției – Ablativul – casus Latinus; Valorile indo-europene ale Ablativului și exploatarea acestora în plan sintactic;	Prelegere, dezbateri	2 ore
BIBLIOGRAFIE		
1. Blaise A., <i>Manual de latină creștină</i>, București, 2000; 2. BUJOR, I. și CHIRIAC, Fr., <i>Gramatica limbii latine</i>, Editura științifică, București, 1986. 3. Bujor I., Chiriac, Fr. <i>Antologia latină</i>, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R. București, 1994. 4. BARBU, N. I. și VASILESCU, Toma I., <i>Gramatica latină</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994. 5. CIZEK, Eugen, <i>Istoria literaturii latine</i>, vol I-II, Edit. Societatea „Adevărul” S.A., București, 1994. 6. Ernout A., Meillet A., <i>Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots</i>, Paris, 1964 7. Felecan O., Felecan N., <i>Limba latină</i>, Ed. Mega, Cluj-Napoca 2008. 8. GUȚU, Gheorghe, <i>Dicționar latin - român</i>, Editura Humanitas, București, 2008. 9. Slușanschi D., <i>Sintaxa limbii latine</i>, vol. I-II, București, 1994;		
8.2. seminar	Metode de predare	Observații
Topica formelor cazuale	Dezbateri	2 ore
Tipuri de propoziții principale și utilizarea formelor temporal-modale ale verbului-predicat în propozițiile principale; Modalități de traducere;	Dezbateri	2 ore
Sintaxa frazei – Circumstanțialele temporale	Dezbateri	2 ore
Sintaxa frazei – Circumstanțialele concesive	Dezbateri	2 ore

Sintaxa frazei – Subordonatele relative;	Dezbaterea	2 ore
Sintaxa frazei – Sintagmele participiale; Sintagma gerunzială; Sintagma gerundivală;	Dezbaterea	2 ore
Sintaxa frazei – Sintaxa stilului indirect.	Dezbaterea	2 ore
BIBLIOGRAFIE		
1. *** , <i>Novum Testamentum Graece et Latine</i> , Nestle-Aland, United Bible Societies, London, 1963. 2. Blaise A. , Manual de latină creștină, București, 2000; 3. Bujor I., Chiriac , Fr. <i>Antologia latină</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R. București, 1994; 4. BARBU, N. I. și VASILESCU, Toma I. , <i>Gramatica latină</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994; 5. Matei V. , <i>Gramatica limbii latine</i> , Ed. Scripta, București, 1994. 6. Slușanschi D. , <i>Sintaxa limbii latine</i> , vol. I-II, București, 1994; 7. Smarandache D. , <i>Declinările latine</i> , Ed. Techno, Sibiu 2004. 8. Vasilescu T. , Curs de sintaxă istorică a limbii latine, E.D.P., București, 1962.		

9. Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic

Absolvenții acestei discipline vor fi capabili să întrețină dialoguri libere, în special grație însușirii adecvate a sintaxei și morfologiei, deopotrivă a limbii latine, cât și a limbii române

10.Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	70%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	oral	
10.5 Seminar/laborator	- prezență		10%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la colocviu ➤ prezența conform regulamentului U.V.T.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. Dr. Alexandru-Corneliu ARION

Titularul de aplicații
Asist. dr. Cosmin Iulian CÎRSTEA

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan